

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEK

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sara jevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva h. telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Kapitalizem in krščanstvo

Krščanstvo je že s svojega početka nava-
jeno, da je larca neprestanih sumničenj in na-
tolecevanj z leve in desne. Zanimivo je, da si
ti očitki ponavadi med seboj popolnoma na-
sprotujejo. Z desne mu očita, da se preveč
nagiba h proletarizmu in da je pristaš ter po-
krovitelj »malih ljudi«. Od leve lete očitki,
da je predstraža kapitalizma in da je sploh v službi
kapitala in njegovih interesov... Tako gre ne-
prestano z dneva v dan, tako se lajna priljub-
ljeno, čeprav od sile obrabljeno melodijo ši-
rokim ljudskim plastem in se jih odtušuje od
krščanstva.

Beseda »kapitalizem« je postala danes zla-
sti v ustih nekih ljudi krilatica, s katero se
označuje vse zlo in vse težave na svetu. Za
pravilno razumevanje in stvarno debato pa je
ostra določitev pojmov prvobitne važnosti.

Kapitalizem in kapitalizem sta dve stvari,
oziroma mogoče je pojmu dati dvojen smisel.
Da se pojmovati kapitalizem splošno kot ra-
cionalno-tehnična, gospodarska sila, kjer se
premični in nepremični kapital, zlasti pa denar
vporablja kot glavno sredstvo za obratovanje
večjega gospodarskega obsega in za velikopo-
težno smoteno proizvodnjo. Ta gospodarski
kapitalizem je takorekoč zunanji gospodarski
okvir k današnjemu gospodarskemu redu.

Od tega pojmovanja je treba dobro ločiti
drugo klasično, lahko bi rekli svetovno-nazorno
pojmovanje kapitalizma, za kar napadno ra-
bimo tudi izraz mamonizem. S to besedo ozna-
čujemo logično posledico današnjega gospodar-
skega sistema, v katerem prevladuje kapital
nad delom. To je gospodarstvo, v katerem je
vsa organizacija dela in vsa gospodarska de-
latnost podrejena sebičnim interesom kapita-
listov, ki se ne ozirajo na upravičene zahteve
in potrebe delavcev. Vodilni in vse obvladajoči
nagib mamonizma je dobiček radi dobička, je
pohlep po denarju in zaslužku brez ozira na
Boga in na božji zakon, brez smisla za dobro
bližnjega, človeške družbe ali kake višje du-
hovne dobrobine. »Makemoney, honestly if you
can, — but make money!« Pridobivaj, pošteno
če moreš, a pridobivaj! To je brezobzirna pa-
rola neasitnega, po denarju hlepečega mamo-
nizma.

Ako ta kapitalizem, oziroma mamonizem
natančno preiskujemo prav do njegovih kore-
nin, vidimo, da ni drugega kot praktično brez-
boštvo ali paganstvo, ker mu je najvišje dobro
pred katerim malikuje, kateremu zaiga ka-
dilo in postavlja oltarje: denar in dobiček. Kar
je božjega ima zanj le toliko pomena, kolikor
se da gospodarsko vrednotiti in kolikor nudi
priliko za dobiček. Kapitalizem v tem smislu
ni namreč nič drugega kot izrastek golega ma-
terializma, kateremu je edino merilo za vred-
nost stvari izključno njihova materialna ko-
ristnost — a mu docela manjka vsak smisel
za idejne in duhovne vrednote, ki ne notirajo
ne na blagovni ne na denarni borzi. Kapitali-
zem v tem pojmovanju je oče tiste brutalne
nemoralnosti in samozanosti, ki se cinično po-
stavlja preko vseh vrstnih norm družabnega
reda, ki reklamira zase stališče »onkrak do-
brega in slabega« in posmehljivo proglašča na-
čelo: Z moralnimi izreki se ne grade ne banke,
ne lovarne, ne železnice! Iz njegovih vrst
hajajo najglasnejši oznanjevalci nazora, da je
moralna največja ovira gospodarskega napredka.
Svetovni nazor gole sebičnosti je to, ki se vse-
mogočno postavlja nad dobrobit in korist sploš-
nosti, države in naroda. Zakoni bratstva in pra-
vičnosti so mu smešne sentimentalnosti, na ka-
tere se »praktičen, pridobilni« človek ne more
ozirati.

Uničujoč je družabni vpliv tega kapita-
lizma. Odgovoren je za vse neštete krize in
gospodarske nesreče. Na njegov račun gre pro-
pad neštetihih malih in srednjih eksistence, so-
cialna beda, stanovanjska stiska in ves pau-
perizem naše dobe. Nanj pade odgovornost, da
so danes skoraj pretrgane vezi med posame-
znimi sloji in stanov, da je družina v razpadu,
da je tako mogočno narasel marksizem s svo-
jim evangelijem o razrednem boju, da je to-
liko krvavega trenja med narodi..., on je po-
vzročil vse vojne zadnjega časa. Njega je treba
delati odgovornega za propadanje ljudskega
državja, da izginja med delovnimi sloji ve-
selje do dela, do duševne kulture, do vere in
morale. Kapitalizem je glavni krivec, da stoji
človeštvo danes skoraj pred popolnim bank-
rotom.

Ali je po teh ugotovitvah treba še določiti,
v kakem razmerju je krščanstvo do takega ka-
pitalizma?

Zadostuje navadna konfrontacija: Na eni
strani dejansko brezboštvo — na drugi češče-
nje enega, osebnega Boga. Tu izrazil materi-
alizem — tam duhovna religija. Tu nemoral-
nost — tam idealistična in strogo moralna na-
zor o življenju. Tu izrazila sebičnost — a pri
krščanstvu solidarizem in ljubezen. Kapitali-
zem in krščanstvo sta si dva izrazita antipoda,
dva nasproti si stojeta tečaja, ki se medsebojno
izključujeta in med katerima ni mogoč noben
kompromis in nobena zveza. Razsodnik in ve-
no pravilo je tu beseda Gospodova: Nihče ne
more dremati gospodoma služiti. Ne morete slu-
žiti Bogu in mamoni!

Med krščanstvom in kapitalizmom ni mo-
goče skleniti nobenega kompromisa, kakor ni
mogoče izmirjenje med vodo in ognjem, med

Položaj Slovanov v Italiji - mednarodni problem

Okrožnica jugoslovanskih školov je živo zadela fašizem

Rim, 3. marca. »Giornale d'Italia«, ki je
znan po svojih dobrih zvezah z zunanjim mini-
strstvom, se ponovno bavi z okrožnico jugo-
slovanskih školov glede preganjanja Slovencev
in Hrvatov v Italiji. List ugotavlja, da stavi
okrožnica pretvezno preganjanje slovenskih
katoličanov v Italiji v isto vrsto s trpljenjem
katoličanov v Mehiki in v Litvi ter preganjanje
kristjanov v Rusiji. Da ta drzna primera ne
drži, ni potrebno posebej razlagati. Namen ita-
lijanske politike, ki je navdahnjena z verskimi
čustvi, je, da prepreči, da bi nekateri sloven-
ski duhovniki postali protitalijanski politični
agitatorji. Italijanska vlada spoštuje katoliško
Cerkve in sv. oče se nikdar ni pritoževal nad
pretveznim preganjanjem Slovencev in Hrvatov
v Italiji. Msgr. Bauer naj ne pozabi, da
vodijo boljševiki v Rusiji boj proti veri kot
takšni, da so odstranili duhovščino in zaprli
cerkve. Primerjati Italijo z boljševiško Rusijo
je več kot odveč. Vatikanski krogi so glede
Bauerjeve okrožnice precej rezervirani. Večina
rimskih cerkvenih dostojanstvenikov se je
omejila na pripombo, da ima episkopat v vsaki
državi pravico, ukreniti, kar se mu zdi potreb-
no za blaginjo duš, in da ni dolžan proizvedo-
vati za mnenje Rima v krajevnih zadevah, bo-
disi glede duhovščine, bodisi glede vernikov.
Glede te okrožnice jugoslovanski škofje menda
niso prejeli nikakega posebnega pooblastila od
sv. stolice in ta ni sodelovala pri sestavi listine
same. Toda to splošno razmotrivanje nikakor
ne zmanjša izredne resnosti tega dejanja, v
kolikor čin zagrebškega nadškofa prehaja iz
verskega področja in je povsem političnega
značaja; s tega vidika ni mogoče zanikati, da
so bila z okrožnico prekršena stroga navodila,
ki jih je dala sv. stolica vsem škofom, to je,

naj se ne vtikajo v politične zadeve. Ta pri-
mer je še težji, ker se nadškof z napovedjo
javnih molitev za zatiranje brate v Italiji po-
sredno vmešava v notranje zadeve druge drža-
ve, v vprašanja, ki ne obstajajo in ki bi zade-
vala edino vernike, ki niso njemu posejani,
ako bi sploh obstajala. Jugoslovanski episkopat
je prenaivno odkril staro igro in stare metode,
ki so se uporabljale za časa avstrijskega ce-
sarstva. Člankar končno dobiva vtis, da ne bo
sv. stolica dala jugoslovanskemu episkopatu
nikakih novih navodil v tem pogledu, ker so
načela, na katerih slone obveznosti školov in
duhovnikov, splošno znana; kajti prepoved, da
se dušskrbstvo ne sme mešati s politiko, je že
stara. List zaključuje s trditvijo, da niso izva-
janja nadškofa dr. Bauerja resnična in da je
njegova primera Italije z Rusijo naravnost
groteskna.

Trst, 3. marca. Komentarji tržaškega tiska
glede okrožnice jugoslovanskih školov proti
preganjanju Slovanov v Italiji se povsem kri-
jejo z izvajanjem rimskega »Giornale d'Italia«,
ki daje vselej ostalemu tisku smernice v zuna-
njepolitičnih zadevah. »Piccolo« pripominja,
da se je sv. oče sicer splošno pritoževal, da fa-
šistična Italija ne izpolnjuje točno konkordata,
toda položaj cerkve na Primorskem ni nikdar
omenil. Dejstvo je, da se slovenska duhovščina
ne ravna po konkordatu; tako je fašistični tisk
že večkrat moral protestirati proti zadržanju
goriškega nadškofa in proti slovenskim duhov-
nikom, ker v svojih spisih ne rabijo italijan-
ščine in so iz cerkve pregnali latinščino. Slo-
venska duhovščina se upira »naravnemu in fa-
talnemu poitalijančevanju«. List končno ugo-
tavlja, da je sklep jugoslovanskih školov silno
težak in demonstrativnega značaja. Gotovo je,
da so jugoslovanski škofje postali žrtev sloven-

ske duhovščine v Italiji, ki je državi sicer pri-
segla zvestoba, pa je mons. Bauerja kljub temu
napačno informirala.

Ti novi komentarji fašističnega tiska niso
prinesli v vprašanju nič novega. Sučejo se še
vedno okoli splošnih in že obrabljanih rečenic
»vtikanju« v notranje zadeve druge države,
vmešavanju nadpastirjev in duhovščine v poli-
tične zadeve, po katerih fašizem vselej seže, ko
je v zadregi. Značilno pa je, da je ton drugega
komentarja pohvalnega »Giornale d'Italia«
mnogo mirnejši kakor v prvem. V prvem ko-
mentarju ni bilo govora o zadržanju sv. stolice.
Vse kaže, da je g. V. Gaydo, ravnatelj tega
lista, zadela hladna rezerviranost vatikanskih
krogov. Tržaški »Piccolo« zahteva, naj sv. sto-
lica pozove k redu jugoslovanski episkopat,
bolje informirani, »Giornale d'Italia« pa se
mora zadovoljiti z ugotovitvijo, da sv. stolica
ne namerava poslati novih navodil jugosloven-
skim škofom, ker so osnovna načela, na katerih
sloni cerkvena hierarhija, že stara in jugoslo-
vanskim škofom dovolj znana... »Giornale
d'Italia« silno straši primerjanje fašistične Ita-
lije z boljševiško Rusijo. Čeprav okrožnica ne
stavi izrecno položaja katoliške cerkve na Pri-
morsko v isto vrsto s položajem cerkve v boljš-
eviški Rusiji, vendar ne more »Giornale d'Ita-
lia« n. pr. zanikati, da je v Istri slovenska fara
Krkovec, nad katero je moral škof proglašati
interdikt in dati zapreti cerkev in vse to po
krivdi fašistov, ki so nedavno pregnali iz vasi
že tretjega duhovnika, samo radi tega, ker je
pridigal slovenski.

»Popolo di Trieste« pošilja v svojih otročjih
izvajanjih zagrebškega nadškofa Bauerja kar v
pekel in sicer v deveto brezno, kamor spadajo
po Danteju rušilci mednarodnega mira.

Avstro-nemško prijateljstvo

K e je grof Bethlen?

Dunaj, 3. marca. AA. Danes dopoldne je pri-
spel semkaj nemški zunanji minister Curtius v
spremljavo številnih uradnikov. Prebivalstvo mu je
pridila navdušen sprejem. Curtius bo imel več
konferenc z merodajnimi avstrijskimi krogi o poli-
tičnih in gospodarskih vprašanjih obeh držav. Pri
sprejemu nemškega zunanjega ministra je bil kan-
cler Ender in velika množica, ki je gosta na-
vdušeno pozdravljala.

Dunaj, 3. marca. KK. Avstrija je dobila da-
nes velik državni obisk. Nemški zunanji minister
dr. Curtius in državni tajnik državne pisarne
dr. Pünder kot zastopnik državnega kanclerja
dr. Brüninga, ki radi notranjepolitičnega položaja
v Nemčiji ni mogel oditi iz Berlina in je svoj iz-
ostanek opravičil v prirščnem pismu, sta dospela
na večdnevno bivanje na Dunaj, kjer jima ni sa-
mo velika množica na kolodvoru, temveč tudi listi
vseh smeri priredili najpriskrnejšo dobrodoščilo s

posebnim naglašanjem sorodstvenih vezi. Razen
čina vlnudnosti bodo nemški državniki z dunajsko
vlado razpravljali tudi o aktualnih gospodarskih
vprašanjih v smislu Schobrove regionalne grupa-
cije kot prvi korak za uresničenje Panevrope.
Dr. Curtius in dr. Pünder sta že danes imela raz-
govore z dr. Schobrom in dr. Enderjem. Dalje ju
je sprejel v avdienci zvezni predsednik dr. Miklas,
ki jima je priredil kosilo. Na programu so za čas
tridnevne bivanja sijajni sprejemi, galapredstava
v operi, izleti in sprejemi časnikarjev.

Budimpešta, 3. marca. V političnih krogih je
nastalo veliko povpraševanje po grofu Bethlenu,
ki je nedavno izginil neznano kam. Govorilo se je
že več dni, da namerava grof Bethlen odpotovati
v inozemstvo. Nikakor bi ne bilo čudno, če bi se na-
hajal grof Bethlen na Dunaju, kjer se nahaja na ofi-
cielnem obisku nemški zunanji minister.

Kriza v angleški vladi

London, 3. marca. os. Sinoči je nenadoma
odstopil naučni minister Sir Charles Trevelyan.
V političnih krogih je demisijs enega najbolj
vplivnih ministrov sedanje vlade zelo osupnila,
skoravno se je v parlamentarnih krogih že
dalje časa šepetalo, da je naučni minister ne-
zadovoljen vsled zaporednih porazov, katere je
doživel njegov šolski zakon. Znano je, s kakšno
energijo so se borili proti šolskemu zakonu
angleški škofje in angleški katoliki, ker je na-
meraval polagoma ugonobiti katoliške zasebne
šole. Temu pritisku od zunaj se je vdala tudi
zbornica, v prvi vrsti gosposka zbornica, ki je
zakonski načrt v celoti zavrgla. Tudi v delav-
skih vrstah novi šolski zakon ni vzbudil nika-
kega navdušenja, ker so nekateri voditelji
opravičeno smatrali, da bi utegnil odtujiti
stranki vse katoliške volivce, ki tvorijo zelo
važno skupino v labourističnem gibanju. V svo-
jem poslovnem pismu ugotavlja odstopivši
minister, da je poglavitni vzrok njegovega od-
stopa poraz njegovega šolskega zakona, vendar
pa je tudi socialna orientacija sedanje vlade
taka, da ne odgovarja več njegovim načelom.
On pogrška resnih in energičnih poizkusov za
preureditev države v socialističnem duhu. Na-
sprotno je sedanja vlada po njegovem mnenju
napravila vtis barantača, ki dela kompromise

na levo in desno, samo da se vzdrži na površju.
Mesto, da bi vlada pogumno zastavila plug in
na novo preorala angleški narod in njegovo
gospodarstvo, opaja on samo slabotno tavanje
v na pol temi. Mesto, da bi vlada pogumno iz-
rezala rano, na kateri boleha narod, se je spu-
stila na plodovito padarstvo, brez vsakega re-
zultata. On je mnenja, da bi strogo izvajanje
socialističnega programa izzvalo padec sedanje
vlade, toda boljše bi bilo, da vlada pade, ka-
kor pa, da izgubi ugled in zaupanje v vrstah
delavstva. Kaj pomaga, če se vsak poizkus se-
danje vlade uvesti socialistična načela kratko-
malo umori v gosposki zbornici. Minister pravi,
da bo ostal sicer zvest svoji stranki, toda on
ne mara navezati svojega imena na režim, ka-
teri se mu dozdeva pogrešen in samomorilen.
V političnih krogih smatrajo, da bo odstop
naučnega ministra le pospešil vladno krizo in
prikladal čimprej splošne volitve v državni
zbor. Nekateri namigavajo celo, da bo Sir Charles
prestopil v ravnokar ustanovljeno stranko
svojega plemenitaškega sodruga Sira Oswalda
Mosley. V katoliških krogih pa vlada naravno
neprikrito veselje, da se je izločila iz vlade
oseba, ki je hotela zadati smrten udarec kato-
liški cerkvi na Angleškem.

lučjo in temo, med dobroto in zlobo, med bož-
jim redom in satanskim neredom. Med dvema
tako različnima svetovnima nazoroma, ki ju
loči cel svet — kakor sta kapitalizem in kr-
ščanstvo ni nobena zveza mogoča.

»Krščanski« kapitalizem je v tej obliki
nemogoč in goli nesmisel, kakor je nesmisel
leseno železo, mrzel ogenj ali štiriočlat krog.

Kapitalizem, o katerem smo tu govorili,
je objektivno proti krščanstvu, je moderno po-
ganstvo. »Kristijan«, ki bi se k njemu prizna-
val, je samega sebe demantiral. »Ne morete
služiti Bogu in mamoni!«

Takšno pojmovanje kapitalizma so vedno
naglašale vse odločujoče cerkvene avtoritete
v vseh časih in v vsakem položaju. Tako je
util sv. Krizostom in sv. Ambrož, tako so utili
srednjeveški teologi do Leona XIII. Isto mi-
šljenje izzeveni iz najnovejših, prav klasičnih
izjav papežev in školov.

Samo gorostasna nevednost ali popolnoma
pokvarjena zlobnost moreta zato še danes po-
stavljati trditve, da Cerkev in vera podpirata
kapitalizem. Resnica je in ostane, da med du-
hom kapitalizma in duhom krščanstva ni mo-
goča nobena sprava.

Nj. Vel. kraljica zopet v Belgradu

Belgrad, 3. marca. AA. Snoči ob 8.50 je pri-
spela s posebnim vlakom iz Bukarešte Nj. Vel.
kraljica Marija in spremstvu dvorne dame ge. Švr-
ljuge. Na postaji so sprejeli Nj. Vel. kraljico Nj.
Vel. kralj in vlada.

Osebnosti

Belgrad, 3. marca. AA. Z ukazom Nj. Vel.
kralja je s soglasjem predsednika ministrskega
sveta upokojen na prošnjo Rudolf Potočnik,
starešina sreškega sodišča v Rogatcu.

Belgrad, 3. marca. AA. Z ukazom Nj. Vel.
kralja je bila sprejeta ostavka članov uprave
odboru Državne hipotekarne banke Miro-
slava Rajkovića in Mihaela Avramovića.

Belgrad, 3. marca. AA. Z ukazom Nj. Vel.
kralja, v soglasju s predsednikom ministrskega
sveta so na predlog ministra za prosveto napre-
dovale profesorji: dr. Simon Dolar v Kranju v 8a/I,
dr. Ignacij Fluder v Mariboru, dr. Ivan Pre-
gelj na klasični gimnaziji v Ljubljani, Franc
Ničić na gimnaziji v Mariboru, Vincencij Ma-
rinko na drugi realni gimnaziji v Ljubljani v
4/I, Josip Kota na drugi realni gimnaziji v Ljub-
ljani, Alojzij Lapajne na prvi realni gimnaziji
v Ljubljani, Srečko Brodar v Celju, Maks Ko-
vačič na realni gimnaziji v Mariboru v 6/I in
Viktor Grintov na realni gimnaziji v Mariboru
v 7/I.

Rudarij pri lin. ministru

Belgrad, 3. marca. Z. Sem je prispela deputa-
cija rudarskih delavcev iz Trbovelj, ki je izročila
spomenico finančnemu ministru, ministru za soci-
alno politiko in ministru za gozdarstvo in rudarstvo.

Razprava proti komunistom

Belgrad, 3. marca. AA. Danes ob 8.15 je za-
čelo državno sodišče za zaščito države pretres
proti F. Deutschbauerju, mizarju in tovaršem raz-
pravo. Obtožbeni je skupno 40 oseb, od teh jih je
pobegnulo 11. Sodni kolegij je sestavljen takole:
Predsednik Mijo Košćec, sodniki Vladimir Ku-
čić, B. Kurtović, Miloslav Petrović, dr. Alojzij
Gradnik, V. Pajić, Svetomir Vukajlović, pisar pa je
Dušan Milosavljević. Državni tožilec je dr. Radivoj
Dobričić.

Razprava se je začela s čitanjem podatkov o
vseh 40 obtoženih, nakar se je začelo čitanje ob-
tožnice, ki je trajalo do 12.0. S čitanjem se bo
nadaljevalo jutri dopoldne. Obtožnica obsega 93 s
strojem pisanih strani. Vsi so obtoženi radi komuni-
stične propagande.

Razglas Hip. banke (p. Ljubljana)

Ljubljana, 3. marca. AA. Glavna podružnica
Državne hipotekarne banke v Ljubljani razglasa:
Glavna podružnica Državne hipotekarne banke v
Ljubljani bo od 15. marca do 15. maja 1931 zopet
sprejemala prijave za dolgoročno posojila in sicer
do najvišjega zneska 500.000 Din za vsako
prijavo.

Dunajska vremenska napoved. Zaenkrat še ne
bo bistvene spremembe vremena. Verjetno je, da
se bo od zapada nekoliko pooblačilo.

Zagrebska vremenska napoved: Stalno, jasno,
verjetno malo oblačno. Noči jasne in hladne.

Pretrresljiv mirovni klic iz Pariza

Briand: „Ali naj se človeštvo vedno znova medsebojno pobija? - Nevarnost revizije mej se danes pretirava!“

Pariz, 3. marca. kk. Velika zunanje-politična debata ob priliki razprave o proračunu zunanjega ministra se je začela s poročilom komisije, ki ga je podal radikalno-socialistični poslanec Paganon. Paganon je navajal, da je politični horizont zatemnjen s številnimi neznankami in da mora on radi negotovosti takega položaja zahtevati od vlade politiko najpogostejše čujčnosti, združene z drzno in dalekogledno iniciativo na polju mednarodnega sodelovanja. Nemčiji se očita, da je ostala dolžna zahvaliti za predčasno izpraznitev Porenja. Uspehi narodnih socialistov se smatrajo sicer za posledico gospodarske bede in obubožanja mas, končna posledica je pa ta, da ima Francija sprito skrajno konfuznega položaja v Nemčiji dovolj vzroka za अप्रेvidno rezerviranost, ker ni v njeni moči, ustvariti atmosfere, ki je potrebna za obnovo zaupnih in dobrih odnosov, ki temelje na medsebojni dobri volji. V vprašanju revizije pogodb je Paganon zavzel negativno stališče, ki ga je zastopal že Herriot na kongresu v Grenoblu. To negativno stališče sicer ne taji nevzdržnosti teritorialnih prilik, odklanja pa tudi sklicevanje na čl. 19 pakta Društva narodov z utemeljitvijo, da mora vsak poskus, omajati status quo, voditi do nedoglednih zmešnjav.

Socialistični poslanec Grumbach je nato odgovarjal na nedavno izjavo vojnega ministra Maginota, da se mora Nemčiji z ozirom na edino krivdo vojne odrekati enakopravnost na polju razorožitve. Navajal je, da je gotovo nemška politika v visoki meri soodgovorna za usodne dogodke 1. 1914, da pa je bilo prisiljeno priznanje njene edine krivde v čl. 231 mirovne pogodbe velika napaka. Vsekakor danes, eno desetletje po sklepu miru, v trenutku, ko je republikanska Nemčija v najtežjem boju proti narodnemu socializmu in revanži, noben francoski minister nima pravice, označiti samo Nemčijo kot napadalca. V najlastnejšem interesu Francije je, da se ne opusti nič, kar bi moglo pripomoči do pomirjenja javnega mnenja v Nemčiji. Namesto tega pa je izjava vojnega ministra že vnaprej močno zmanjšala upanje na uspeh mednarodne razorožitvene konference. Grumbach je končno zahteval od Brianda zagotovilo, da Maginot ne bo delal nobenih ovir za razorožitve.

Poslanec Ybarnegarey od skrajne desnice, ki je že v zunanje-politični komisiji napadel ravnokar doseženi pomorski kompromis med Anglijo, Francijo in Italijo, je zahteval od Brianda pojasnilo o vsebini dogovorov, Briand pa ga je zelo ostro odpravil z izjavo, da mora o tem odkloniti vsako pojasnilo, dokler vse interesirane vlade ne zavzamejo o tem stališča. Edino, kar more reči o tem, je to, da dogovor pri nobeni udeleženi vlad ni povzročil niti najmanjše grenkobe in da je ustvaril atmosfero, katera daje upanje za francosko-italijanski sporazum na najširši podlagi.

Na popoldanski seji je najprej napadal Nemčijo poslanec Franklin-Bouillon. Izvajal je, da bi sporazum med Nemčijo in Poljsko bil enak uničenju poljskega naroda. Politiko mednarodnega sporazu-

mevanja je označil za politiko iluzije in laži. Dalje je vprašal Brianda, kakšne varnosti ima, da ne bo Nemčija že v kratkem poskušala raztrgati versailsko mirovno pogodbo z iniciativo, naperjeno na revizijo mej.

Briandov odgovor

Na Briandov odgovor ni bilo treba dolgo čakati. Briand je izjavil: Čudno je, da se njegova politika sicer vedno kritizira in pobija na tla, da pa do sedaj nihče ni mogel njegovi politiki postaviti nasproti boljšo politiko. Tudi on je nekoč poskušal nasproti Nemčiji politiko energije in sile. Toda uspeh ni bil zadosti velik, da bi odtehtal škodo te metode. Ali naj bo človeštvo za vedno obsojeno v to, da se bo medsebojno vedno znova pobijalo v konfliktih z vedno večjo krutostjo? Njegova politika je usmerjena na to, da to v bodoče prepreči. Zato je mnenja, da se mora najprej rešiti nemško-francoski problem, ki je najtežji. Govori dr. Curtiusa, Kaasa in Treviranusa, katere mu očitajo pri vsaki priliki, so znani tudi njemu. Tudi za nemške državnike obstojajo notranje-politični ozirom, in če govori dr. Curtius v Zenevi, mora misliti na učinek doma. Toda, kolikor so včasih tudi tam razprave hude in strastne, so vendar najboljše in naučinkovitejše sredstvo, da se nasprotstva izravnavajo in premostijo. Klasičen primer za to je bil zadnji sestanek med dr. Curtiusom in Zaleskim, ki bi bil lahko napravil nepopravljivo škodo. Kaj pa se je v resnici zgodilo? Oba govornika sta razvijala svoja stališča, Društvo narodov je izreklo svojo sodbo in v obeh državah se je ta odločitev brez pridržka odobrila. Prej, ko te metode še niso bile znane, so take konflikte z obojestransko polemiko tirali do viška, tako da so končali z vojno in prelivanjem krvi. Razorožitvena konferenca, ki se bo sestala začetkom prihodnjega leta, je najvažnejši diplomatični dogodek po sklepu miru, katerega je treba skrbno pri-

Curtius: Dajmo zgled za bratski mir

Lepe besede o miru pri sprejemu na Dunaju

Dunaj, 3. marca. kk. Na današnji slavnosti pojedini, ki jo je priredil kancler dr. Ender na čast nemškemu zunanjemu ministru dr. Curtiusu in državemu tajniku dr. Pünderju je v artovoru izjavil zunanji minister dr. Schober, da sprejem danes vsa Avstrija z bratskimi čustvi nemške ministre, v katerih ne vidi samo visokih zastopnikov sosedne nemške države, temveč tudi najodličnejše predstavnike nemške rase. Skušnja je učila Avstrijo, da gospodarskega proseha ni mogoče ločiti od razvoja stvari, posebno ne od vsakokratnega gospodarskega položaja sveta, v prvi vrsti pa v nemški državi. Sedanjí razgovori na Dunaju služijo poleg ureditve gospodarskih odnosov posebno še tudi nadaljnjemu izenačenju avstrijske in nemške zakonodaje. Nemtija in Avstrija hočeta v bratski slogi in toplem medsebojnem razumevanju sodelovati pri reševanju svetovnih problemov, da zavarujeta nemški rasi prostor, ki ji pripada v življenju narodov in ki naj prinese vsemu svetu težko zaželeni pravi

praviti. V dogovorih, ki jih je potem Francija sklenila z Anglijo in Italijo, ni ničesar, kar bi moglo škodovati svobodni odločitvi konference. Francija gre v Zenevo brez zahrbtnih misli s polno lojalnostjo. To izhaja že iz tega, da ni čakala šele na sklepe konference, da bi začela z redukcijo svojega oboroževanja. Če zaenkrat v tem ni šla dalje, se je zgodilo to samo zato, ker je Francija smatrala enako kakor druge države, da je potrebna gotova previdnost.

Nevarnost revizije mej se danes pretirava na slinčen način, kakor se je nekoč pretiravala nevarnost nemško-avstrijske združitve, ki nikdar ni bila tako neposredna, kakor se je mnogokrat hotelo trdit. Francija hoče sporazum z vsemi narodi brez izjeme. Zato pozdravlja Briand s posebnim zadovoljstvom pravkar doseženi sporazum z Italijo, za katero ima francoski narod čustvo odkrite hvalečnosti in prisrčnega prijateljstva. Premostitev obstoječih razlik v naziranjih je razjasnila in očistila mednarodno atmosfero. Konsolidacija miru je predvsem vrnanje moralne moči. Dokaz za to je v postopanju nemškega naroda, ki se je z močjo obupa branil očitka vojne krivde, katero si ni naprtil nase narod sam, pač pa njegova tedanja vlada. Koliko se je v tem oziru spremenilo, kažejo uspehi, ki jih je dosegla iniciativa Francije za mirno organizacijo Evrope. Morda še ne pomeni samega večnega miru, vsekakor pa važno etapo na tem potu. Če Briand danes gleda nazaj na rezultate svoje zunanje politike, lahko samo reče, da nima ničesar obžalovati.

Briandove besede so opetovano odobravalni na levi, v sredini in v nekaterih klopek desnice.

Pariz, 3. marca. kk. Na koncu debate so radikalni socialisti zahtevali natančno glasovanje o proračunu zunanjega ministra, da bi se moglo ugotoviti, kakšno stališče zavzema poslanska zbornica nasproti Briandu. S 551 proti 14 glasovom je nato zbornica odobrila proračun zunanjega ministra.

mir. Dr. Curtius je odgovoril: »Mi imamo skupne cilje, katerim se čimdalje bolj približujemo. Izenačenje zakonodavstva, poglabitev stikov kulture, trgovine in prometa, veselo napreduje. Poleg tega pa je nemška vlada edina z avstrijsko vlado glede političnega temeljnega stališča pri odločnem zasledovanju politike miru na temelju pravičnosti in enakopravnosti. Mi zasledujemo v tem okvirju v prvi vrsti interese obeh naših narodov in smo odločni, poskusiti vse možnosti, da se zboljša naš gospodarski in socialni položaj. Tako upamo mi, ki nas je postavila usoda v srce Evrope, dati zgled za razvoj evropskega sodelovanja, ki izvira iz narodne odgovornosti in služi obenem ozdravitvi Evrope in miru vsega naroda.«

Po pojedini je bil velik sprejem v prostorih zveznega kanclerja, katerega so se udeležili zastopniki najvišjih oblasti, politike, diplomacije, umetnosti, znanosti in literature.

Italija dobi posořilo

Pariz, 3. marca. AA. Po poročilu pariškega dopisnika »New York Times« bo dobila Italija od Francije 2.500 milijonov posojila. Vsebinska pomorskega sporazuma med Italijo in Francijo bo objavljena jutri zjutraj istočasno v Tokiju, Washingtonu, Parizu in Rimu in v Londonu. Politični krogi menijo, da je bila priznana Italiji pariteta v oklopnih in v kržarkah nad 10.000 ton. Franciji so priznali premoč v lalčkih kržarkah, torpedovkah in podmornicah.

Veliki fašistični svet

Rim, 3. marca. AA. Snoči ob 22 se je sestel v palači Venezia veliki fašistični svet k svojemu marčnemu zasedanju. Predsedoval ji je predsednik vlade Mussolini. Glavni tajnik stranke je poročal o položaju stranke v zadnjih mesecih. O tem vprašanju so se oglašili razni govorniki.

Nesoglasje v družini italijanskega prestolonaslednika

Princesa José-María hoče domov k staršem v Belgijo

Dunaj, 3. marca. kk. »Neue Freie Presse« poroča podrobno o nesoglasju, ki je nastalo med italijanskim prestolonaslednikom in njegovo ženo, hčerko belgijskega kralja. Princ Umberto baje ni hotel prenehati razmerja z neko angleško igralko, kljub temu, da ga je njegova žena večkrat prosilila. Dolgo si ni mogla razlagati osamljene avto-izlete svojega moža. Ko mu je večkrat sledila, je odkrila ljubavno razmerje. V svoji razdvojenosti je sprožila revolver, ki pa ni ranil nikogar.

Bruselj, 3. marca. kk. Glede vesti, da je prišlo v zakon italijanskega prestolonaslednika z

Katoliško vrednotenje kulture

V okviru Bogoslovne Akademije je imel snoči univ. prof. dr. I. Fabijan predavanje o »Katoliškem vrednotenju kulture«.

Predavatelj je za izhodišče vzel načelo katoliške dogmatike: Milost narave ne uniči, ampak je predpostavila, dopolnjuje in usovršuje. V tem načelu je izražen tudi odnos katoličanstva do kulture. Katoličanstvo objektivno kot Kristusovo nauk, z verskimi rešenjimi, temeljnimi moralnimi zapovedmi, bistvenimi sredstvi in ustavnimi osnovami Cerkev ni kultura, ampak je nad njo. Pač pa delujoče v človeštva s sodelovanjem človeka ustvarja etično in religiozno kulturo. In ta kultura je svojstven namen katoličanstva.

Katoličanstvo odstranja s tem svojim delovanjem sovražnike svetne kulture, ki so v človekovi neurejenosti in grešnosti. Njegova askeza ni radi same sebe, ampak radi svobode višjih vrednot. Daje pravo razvrstitev vrednot.

Dalje govori o osebnosti, ki se danes posebno poudarja. Pomembnost osebnosti katoličanstvo priznava že v svetnikih. A ne smemo pa pozabiti, da osebnost predpostavlja osebo in da je tudi ona vezana po občestvenosti, sicer se izrodi v brezobzir-

Krst „Kraljice Marije“

Zagreb, 3. marca. AA. Definitivno je sklenjeno, da bo slavnostni krst parnika »Kraljica Marija« v Splitu v soboto 7. t. m. Posebni vlak za povabljenost iz Belgrada odpelje iz Belgrada ob 8 zjutraj, za zagrebške povabljenosti pa bodo po potrebi večernemu brzovlaku priklopljeni 2 do 3 vagoni. Belgrajski posebni vlak za povabljenost goste bo vozil kot druga partija brzovlaka.

Amerika noče priseljencev

New York, 3. marca. kk. Poslanska zbornica je sprejela Jankinsovo bill, s katero se namo-rava evropska kvota za naseljevanje v Združeni državi zmanjšati za 90 odst. Ta zakon najbrže ne bo več prišel pred senat, ker se bo kongres v sredo opokodne odgodil.

Sporazum v Indiji

London, 3. marca. kk. Po soglasnih vesteh listov sta se indijski podkralj in Gandhi sporazumela o doslej še spornih točkah, pri čemer je Gandhi opustil svojo zahtevo, da se vrši preiskava o brezobzirnem postopanju policije proti ženskim kongresnim demonstrantom. Reute poročajo, da bosta danes Gandhi in finančni delegat indijske vlade sir Georges Schuster razpravljala o vprašanju solnega davka. Razen tega bo danes tudi še razgovor med lordom Irwinom in Gandhijem, pri čemer se bo najbrže sklenil sporazum med Anglijo in Indijo.

Strajk v bolnišnici

London, 3. marca. AA. V bolnišnici v Mid-dlesboroughu je 38 bolniških sester (laične sestre) stopilo v stavko, ker so odstavili njihovo prednico. Pred bolnišnico se je zbralo na tisoče ljudi, ki so čakali, da sestre odidejo. Medtem so pa ostale še nekaj ur v bolnišnici, čeprav so jim rekli, da jih ne potrebujejo. Končno so sestre vendarle odšle, pozdravljene od velike množice. Policija je preprečila, da bi ljudje udrli v bolnišnico. Nove strežnice, ki so nastopile službo, so bile deležne velikih sovražnih protidemonstracij.

Kronični nemiri v Španiji

Madrid, 3. marca. AA. Po končani predstavi v Barceloni so bili hudi neredi. Predstavi je prisostvoval polkovnik Macija. Ko je zapustil gledališče, ga je obkrožila ogromna množica in mu prirejala ovacije. Mnogi so manifestirali za republiko. V spopadu z redarstvom je bilo mnogo oseb ranjenih in aretiranih. Gradnja takozvane severne zatvorsnice v Bremmerhafnu bo v kratkem dogotovljena. Zatvorsnica bo največja na svetu.

Medn. hip. banka ustanovljena

Basel, 3. marca. AA. Danes je bila ustanovljena mednarodna hipotekarna banka s 25 milijoni švicarskih frankov kapitala, ki so ga podpisale vodilne nemške, angleške, francoske, nizozemske, švicarske in skandinavske banke. Pred ustanovitvijo banke so se vršila večmesečna pogajanja med evropskimi finančniki. Gospodarski krogi upajo, da bo novi denarni zavod razgibal finančne transakcije in omilil veliko pomanjkanje kapitala v srednje-evropskih deželah. Banka bo tudi v stalni zvezi z reparacijsko banko v Baslu.

Drobne vesti

Belgrad, 3. marca. AA. S sklepom generalne direktorije drž. žel. je odobrena izjemna tarifa za izvoz koroze v Italijo od 1. do 31. marca t. l.

Riga, 3. marca. kk. Vlada Zelmenschina je odstopila, ker se je na seji koalicije ugotovilo, da vlada ne razpolaga več z gotovo parlamentarno večino.

London, 3. marca. kk. V indijsko vas v Brahmanbari je vdrl tiger, ki je umoril mlado deklico in poškodoval 15 oseb, nakar šele ga je mogel ustreliti neki vojak.

Monterey, 3. marca. AA. Znano letalko filmsko zvezdnico miss Edno May Coorer, ki so jo pogrešali v Hollywoodu že teden dni, so našli v neki bolnišnici v Monterey. Igralka je zaradi udarca po glavi popolnoma izgubila spomin ter ne more povedati, kako je prišla v bolnišnico.

Zakaj je Italija klonila

Gospodarski vzroki za italijansko popustljivost v pomorskem sporazumu — Revolucionarno razpoloženje prebivalstva

Pariz, 3. marca. Medtem ko časopisje sporazum z Italijo zelo toplo pozdravlja in v njem vidi prvi realni korak k utrditvi miru ter evropski solidarnosti, se mnogi sprašujejo, kako da je gosp. Mussolini, ki osem let ni hotel o takim sporazumu ničesar slišati, brez noč postal drugačnega mnenja. Saj še ni preteklo leto, ko je šef fašističnega režima v Milanu dejal, da zaupa zgolj v kanone pa da lahko zdrži tekmo s Francijo, koliko ta hoče. Tudi je vedno zahteval, da se brodovno vprašanje reši v bistveni zvezi z vprašanjem afriških kolonij in razdelitve interesnih sfer na Balkanu. O vsem tem pa v rimskem sporazumu ni govora, ampak je zgolj ugovarjena pol kot eventualnim političnim aranžmanom v bodočnosti, pač pa dobi Italija veliko francosko posojilo.

Posojilo pa je to, kar je g. Mussolinija v prvi vrsti primoralo k brodovnemu sporazumu, ki pomeni dejansko premoč Francije pred Italijo tudi na morju. Velike gospodarske krize je prekrizala vse politične račune g. Mussolinija, radi česar se more rimski sporazum po vsej pravici imenovati popoln debacle fašistične zunanje politike imperijalizma. Italija se je pod težo te politike zrušila, tako da jo je svetovna gospodarska kriza takorekoč uvrstila med poražene države, ker te krize radi fašističnega zapravljanja enostavno ni prenesla. Francosko posojilo, h kateremu bo seveda prispeval tudi ameriški in angleški kapital, bo omililo bedo brezposelnosti z javnimi deli, pavza v vojni brodogradnji pa bo pritešnila italijanskemu budžetu do leta 1936 lepo vsoto milijard.

Italijanski budžet v momentu podpisa rimskega sporazuma izgleda kaj klavarno. Finančni minister je 31. jan. izračunal za držav. budžet 1.121.000.000 deficita. Državni dolg, ki znaša 89.333.000.000 lir, se je torej povečal od decembra za 552 milijonov. Oficijelno se navaja z 31. januarjem 1.1931 721.976 brezposelnih, dočim jih je bilo 31. decembra 1.1930 642.169. Resnično število brezposelnih pa znaša milijon 1 milijon. Trgovinska bilanca Italije je pasivna za 332.907.643 lir (izvoz januarja 1. 1931 695.595.585 lir, uvoz 1.028.503.228 lir). Dočim se delavstvu godi slabo, je položaj kmetov, ki so v Italiji po veliki večini (60—70%) sami najemniki (koloni) naravnost obupen. Režimsko glasilo »La-voro fascista«, ki gotovo položaja ne slika slabšega nego je, trdi, da koloni absolutno niso več zmogni izpolniti svojih obveznosti napram gospodarjem. Oni morajo slejkoprej plačati iste produkcijske stroške. Obresti pa, ki jih morajo plačevati odelu, rastejo. In če jih delavci stanejo danes 10% menj, pa se jim najemnina nikakor ni znižala, dočim morajo svoje izdelke prodajati za slepo ceno,

Prihrankov in denarja, da bi krizo prenesli, nimajo. V »Giornale d'Agricoltura« predlaga inženier Studati celo, da naj se kmetom (najemnikom) dovolji pri hranilnicah 2 do 3 letni moratorij tako za amortizacijo posojil kakor za plačevanje obresti ali pa vsaj za amortizacijo. Ta predlog pa je nemogoč, ker so hranilnice same v najhujši krizi.

Sprito tega je razpoloženje širokih slojev prebivalstva zelo nevarno. Enako katastrofalno, kakor znižanje delavskih plač in osiromašenje kolonov je vplivala redukcija uradnih plač, ker je režim s tem izgubil moralno podporo svojih lastnih uslužbencev; mali obrtnik in trgovec pa je obupan zaradi prisilnega znižanja detajlnih cen, dočim mora veletrgovcu in veleindustriji plačati en gros iste cene ko prej. Ljudje se vprašujejo, čemu so neki fašistične korporacije, kojih aparat požre par sto milijonov državnega proračuna, niso pa za omiljenje gospodarske in socialne bede storile ničesar oziroma kot goli režimski organ sploh ničesar storili ne morejo. Korporacijski minister Bottai, ki sploh ni nič drugega ko Mussolinijev orodje, je postal najbolj smešna figura v Italiji.

Revolucionarno razpoloženje je danes bolj narasla. Velik del delavstva in kmetijskih kolonov je komunističen, inteligenca in meštanstvo republikansko. Zadnjič se je v Genovi belega dne pojavil avtomobil, ki je drvel po ulicah in razmetaval ogromno množino antifašističnih letakov in žurnal »La Libertà«. Ljudje so se kar trgali zanje. Letaki so bili naslovljeni na delavce, pozivajo jih k upor proti režimu za vpostavitve liberalnega demokratskega režima. Letake je izdala »Concentrazione Antifascista«. Policija se je hudo prizadevala, da eruirav avtomobil in njegove pasažirje, pa do danes ni našla ne enega ne drugih.

Velikega pomena je, da se je tudi tisto malo duhovnikov, ki so s fašizmom več ali manj simpatizirali, od fašizma odvrnilo. Danes je ves italijanski tako visoki kakor nižji klerus v taboru nasprotnikov fašizma. Museolinija v Vatikanu še vedno niso sprejeli in ga tudi ne bodo; manjške je tudi 11. februarja pri recepciji, ki jo je priredil nuncij pri Kvirinalu. Nekaj duhovnikov in sicer dva v Milanu, dva v Rimu in eden v Piacenzi so bili aretirani, češ da so v zvezi z don Sturmom in da so razširjali antifašistične liste. Le energična intervencija Vatikana je preprečila, da jih niso postavili pred Tribunale Speciale, pač pa so jih konfirirali. Diktator je zaradi vedno večje hladnosti in odpora klera posebno vznemirjen. Omembno je vredno tudi, da je liberalna antifašistična koncentracija izdala navodilo, da naj antifašisti klera in Cerkev sploh več ne napadajo.

no uveljavljenje. V katoličanstvu je dana možnost razvoja osebnosti, a ta je rastla in raste iz istih osnov dogme in zapovedi ter pokorščine nasproti Cerki, kakor navadni vernik. Sinteza obeh računov religioznosti je možna in do neke stopnje nujna. Dalje omenja današnje težnje po poduhovljenju kulture, ki je razveseljivo, a se lahko razblini v meglenost, če se ne bo hranil iz virov pristne duhovnosti. — V gospodarstvu in socialnem življenju mora postati živa zavest, da je radi človeka. Omenja zmotnost absolutnega nacionalizma in načelno istovetnostje nacionalizma s patriotizmom, kar vodi do krivice nasproti narodnim manjšinam. Pogubno je moderno vrednotenje spolnosti in zakona. Tudi avtoriteta oblasti je izgubila radi raznih vzrokov skoro celotno svojo pomembnost in je ostala le še v zunanji sili.

Govoreč o kulturni vzgoji je poudaril zopet pomen osebnosti, ki jo posreduje. In zato katoličanstvo ne more nehati svobode za harmonično kulturno vzgojo svojih članov.

Naloga katoličana v današnjem času je, da se ne odtege temeljitemu kulturnemu delu in da oben z vsjo pristnostjo in iskrenostjo živi iz virov svoje vere. Zapoved ljubezni ga veže takrat toliko bolj, kadar je stiska večja.

Ali je napad pri Kanalu pojasnjen?

Enajst lantov aretiranih

Gorica, 2. marca.

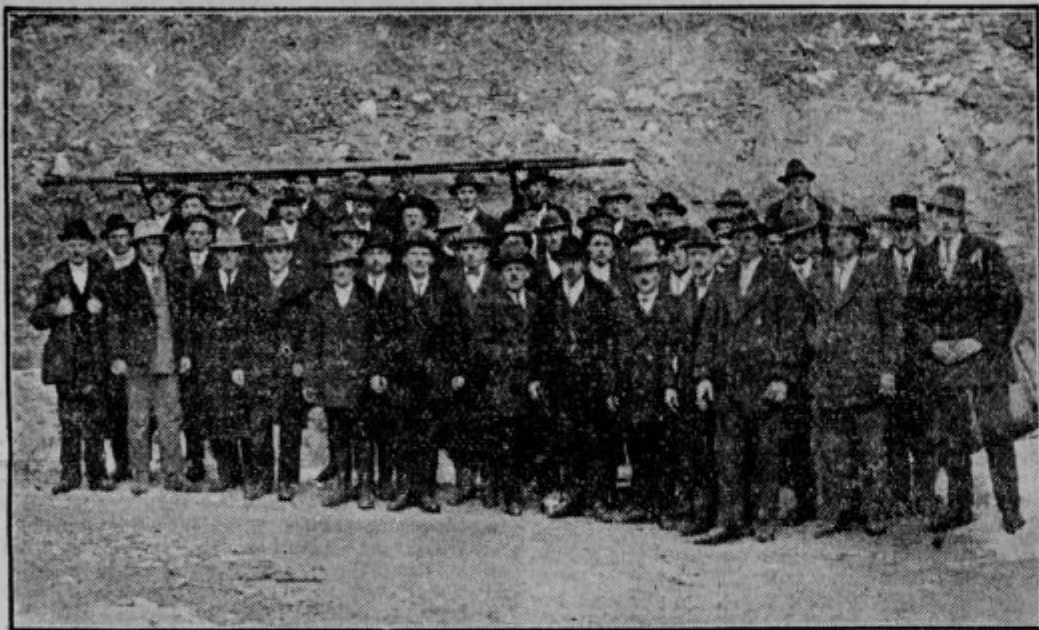
Goriško policijsko ravateljstvo je dalo v tridesetih listih objaviti vest, da je izsledilo napadalec, ki so v Koprivšču nad Kanalom na večer 30. novembra ustrelili finančnega stražnika Rastrellija. To so: Donat Savli živega Josipa, star 30 let; Donat Lipicar živ. Andreja, 22 let; Avguštin Močnik živ. Andreja, 23 let; Valentin Lipicar pok. Stefana, 22 let; Leopold Lango, 20 let; Andrej Brezovšek živ. Mihaela, 19 let; Leopold Suligoj živ. Josipa, 18 let; Marko Močnik živ. Ivana, 25 let; Leopold Lipicar živ. Jožefa, 22 let; Ivan Jug živ. Ivana, 24 let in Rudolf Rogelj živ. Josipa, star 22 let. Razen Juga, ki soudeležbo pri umoru odločno zanika, so baje vsi ostali priznali krivdo. »Krivci« so vsi iz Koprivšca oziroma s Kala. Po opisovanju fašističnih listov se je zločin zgodil takole:

V nedeljo 30. novembra je pet finančnih stražnikov v Kanalu najelo javen avtomobil in se odpeljalo na nedeljski izlet na Kal. Med potjo so se ustavili v Koprivšču, da bi si pogasili žej v Močnikovi gostilni. V središču sobi se je ob gramofonu zabavalo okoli dvajset domačinov, po večini samih fantov. Ko so stražniki svoje vino popili, je gostilničarjeva hčerka postavila na mizo še en liter, ki so ga plačali fantje iz sosednje sobe. Dva odposlanca Orjuna, t. j. Viktor Hvala in 19 letni dijak Stanko Kamenšek, ki sta se mudila tisti večer v Močnikovi gostilni, sta fante naščuvala, da morajo praznovati 1. december, obletnico jugoslovanskega zedinjenja — tako pripovedujejo namreč laški listi — z umorom katerega fašista.

Hvala in Kamenšek sta se nato izmuznila iz gostilne, fante pa je podžigal naprej Valentin Lipicar, ki se je nahajal radi bolezn na vojaškem dopustu; on je tudi plačal stražnikom tisti liter vina, da bi se dlje časa zamotili. Medtem je nekaj fantov zapustilo gostilno. S puškami in revolverji italijanskega tipa so čakali stražnike v zasedi med Koprivščem in Kalom, kjer pelje pot navkreber. Na avtomobil so streljali baje na treh krajih in smrtno zadeli stražnika C. Rastrellija. Njegovo truplo so kasneje odpeljali v Kanal, kjer se je šele tretji dan vršil pogreb; toda mrlca niso pokopali temveč so ga na ukaz višjih oblasti položili v mrtvašnico, kjer je čakal nad en mesec, da bi policija dognala, da gre res za političen zločin in da bi se potem truplo novega narodnega mučenika z običajnim pompom prepeljalo v rojstni kraj. Javnosti je splošno znano, da finančni stražniki vedno nadlegujejo slovenska dekleta, kar fantom pač ne more biti všeč.

Dejstvo je, da umor še danes ni pojasnjen. Medtem ko n. pr. »Piccolo« trdi, da je sovraštvo Slovencev do italijanske vojaške suknje tako globoko, da zadostuje, da prideta v vas samo dva agitatorja (Hvala in Kamenšek) in že se enajst obojzenih tolovajev vrže na Italijane. »Popolo di Trieste« odločno protestira proti trditvi, da bi bili drugi naščuvali fante. In kdo je potem umor izvršil? Ali je mogoče, da je kar enajst fantov streljalo? Javna tajnost je, da je goriška policija prepričana, da je napad izvršil Viktor Hvale, ki pa je v pravem času zbežal. Ali laška policija nima pravih krivcev v rokah?

Deputacija iz Strug

Ljubljana, 3. marca.

Davi je prišla v Ljubljano 50 mož močna deputacija iz Strug pri Dobrepoljah na Dolenjskem.

Vode na Hrvatskem upadajo

Zagreb, 2. marca.

Ker je pretekli dni v Sloveniji bilo zelo južno vreme, so vode precej narasle, kar se je posebno poznalo na Hrvatskem. V teku 24 ur je Sava naenkrat zelo narasla. In če bi ne bilo pritiskov bolj hladno vreme, bi sedaj na Hrvatskem imeli povsod velike povodnji. Davi ob 5 zjutraj je Sava stala že 2,70 m nad normalo. Rečna straža bi bila pripravljena, kadar bi v Zagrebu Sava narasla za 3 metre nad normalo. Tako se nam sedaj, ker je postalo hladneje, v Zagrebu ni treba bati večje povodnji.

Pač pa poročajo iz Dugereše, da je Mrežnica prestopila bregove ter pri Policah zalila cesto Karlovac-Senj. Davi pa je že upadla.

Ponoči sta se nenadoma razlili čez bregove reki Kolpa in Korana pri Karlovcu. Več kot pet vasi je odrezanih od prometa.

Tudi pri Brodu je Sava narasla do opoldne za 5,39 m, vendar doslej ni napravila večje škode, samo v nekaterih hišah je vdrla v klet. Pač pa so nekatere vasi v okolici Broda pod vodo. Pri Jelaspolju in Bičopolju je Sava dosegla železniški nasip. Iz Siska in Nove Gradiške pa poročajo zvečer, da je Sava začela upadati.

V Medmurju sta bili vasi Pustakovec in Buzovec blizu Čakovca popolnoma pod vodo.

Velika nevihta je divjala v nedeljo zvečer nad Mostarjem in povzročila, da je Neretva narasla za več metrov. Prav tako so v nedeljo zvečer imeli strašno nevihto v Mitrovici, da je voda, ki se ni mogla sprosti odtekati, poplavlila ulice.

Severni sij pred 60 leti

Št. Lovrenc na Dol., 2. marca.

Ko sem čital »Slov.« št. 49. spis: Kaj je severni sij ali polarna luč? in v njem opazko: »Malokomu je znano, da se pokaže severni sij včasih udi pri nas, le prav redko in ne posebno svetel.« tedaj sem se spomnil, kaj je bilo v Ljubljani, mislim v jeseni leta 1869. ali 1870., ko se je pojavil ta severni sij tudi na Kranjskem in sicer v vsej krasoti.

Vse nebo je bilo krvavo rdeče in dolgi žarki so se raztezali po njem. Stari Ljubljčanje so bodo gotovo še spominjali tistega krasnega večera, saj je bila vsa Ljubljana pokoncu, ker še nikdo ni videl ali doživel takega izrednega pojava v naših krajih. Spominjam se tudi še dobro, kako so prerokovale stare ženske na št. peterskem predmestju, kjer sem stanoval, kaj vse pomeni to krvavo nebo in dolgi žarki, namreč strašne vojske in božje šibe.

Gotovo bi bilo zanimivo, če bi nam kdo kaj bolj obširno poročal o tem izrednem dogodku v naših krajih iz tedanjih časopisov, morda iz Laibacher Zeitung ali Laibacher Tagblatt, koliko časa je pojav trajal, kako daleč je segal i. dr., vsaj je bila to nebesna prikazen, kakršne se nikdo ne spominja v naši ožji domovini. L. S.

ki je vzbudila pri svojem pohodu skozi mesto veliko pozornost.

Možje so se nekaj časa mudili na banovini. Zakaj, ne moremo reči nič določenega.

Huda nesreča pri pogrebu

Trije ameriški Slovenci ponesrečili.

Chicago, 15. februarja.

Faro Sv. Stefana v Chicagu U. S. A. je zadela nova nesreča. 13. febr. so pokopali Rev. Alfonza Miklavčiča O. F. M. Da je bil priljubljen, je pokazala udeležba pri pogrebu. Na pogrebni poti v Lemont se je ponesrečil avto, v katerem so bili Rev. Aleksander Urankar O. F. M., pomožni župnik fare Sv. Stefana, Mr. Račič, Mr. Skala, ki je avto vozil, in pogrebnik Mr. Zefran. Pogrebniku se je mudilo, da dojde pogrebni voz, zato so vzeli krajšo pot, ki pa je bila usodopolna zanje. Nedaleč od doma se je zaletel drug avto v nje in jih vrigel v električni voz tako, da je njih avto popolnoma razbit. Mr. Skala in Mr. Zefran sta samo na glavi dobila nekaj poškodb, Mr. Račič ima obraz skračen tako, da ga je strašno pogledati: spodnjo čeljust ima preklano, nos prebit in v obraz je popolnoma črn. Rev. A. Urankar je dobil največ, ne po obrazu sicer, pač pa ima zlomljeno levo roko, zelo ga je pretreslo, da mu ves život ni v rabo, samo z desno roko si lahko še pomaga. Kaže svojo umetnost, z roko si zna pomagati in se vkljub svojim bolečinam smeji, vendar je prisiljen. Prosil je, da bi sporočili v stari kraj, ker včasih časopisi več pišejo nego je v resnici.

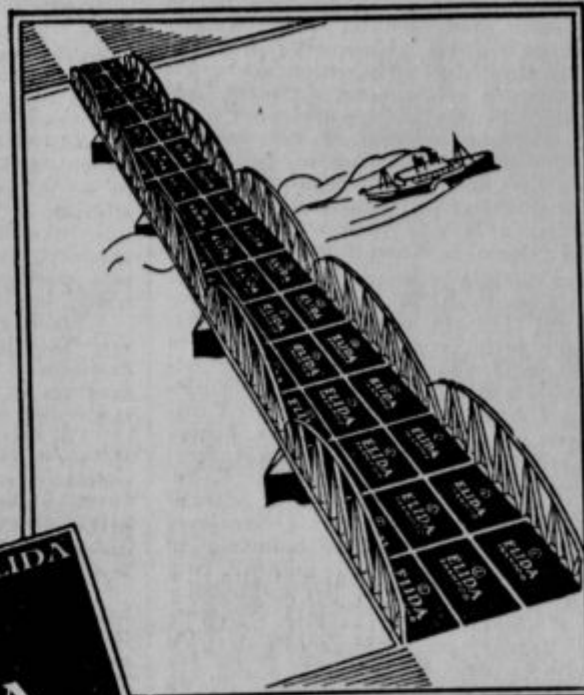
Povsod ga pogrešajo, posebno še zdaj v postnem času in ko primanjkuje duhovnikov. Farane Sv. Stefana je ta žalostna novica zelo potrla, ker je bil zelo priljubljen. — Bog daj, da bi kmalu okreval.

Učiteljski pevski zbor, ki je odpotoval na turnejo po Jugoslaviji

KAJ PRAVIJO ŠTEVILKE:

700.000 ZAVITKOV ELIDA SHAMPOO PRODANIH V ZADNJEM LETU!

DOKAZ NJEGOVH ODLIKI

Teh 700.000 zavitkov Elida Shampoo, položenih eden poleg drugega, bi krilo orjaški most Beograd-Pančevo v dolžini od 1480 m in širini od 10-90 m.

Za negovanje las

ELIDA SHAMPOO

Družinska zabava slepcev

Kočevje, 2. III. 1931.

Povsod, na vsakem učnem zavodu dajo gojencem oz. učencem razvedrila in počitnice družabne zabave izven šoloobveznega časa. Tudi po učnih zavodih našega mesta se nudijo take prilike, posebno prireja zavod za slepe prosvetne družinske večere.

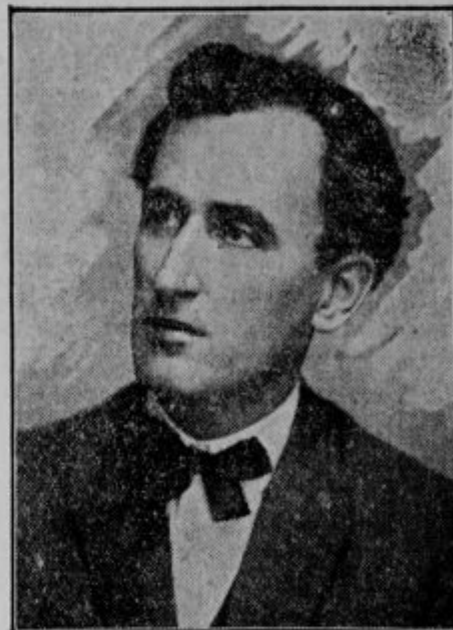
Pretekli mesec se je vršil 5. prosvetni družinski večer v tem šolskem letu. Prireditelji so sami slepi. Kako skrbno in vestno je ves spored pripravljen in izvršen! Glavne osnutke k vsakemu večeru pripravi gđ. učiteljica Vrhunčeva. Po teh osnutkih nato slepi sami sestavijo spored in sicer je za vsak predmet določen poverjenik ali poverjenica (sami slepi). Gđ. Tilki Juvančičevi je poverjeno: leposlovje, deklamacije in temu podobno. Ona je tudi v krasnem otvoritvenem govoru (v lastni sestavi) orisala pomen večera. Poverjenik za glasbo g. Čurič Anton je izbral posebne skladbe, lastne kompozicije (in niso slabe), ki so jih proizvajali slepi na klavirju. Tudi ženski zbor slepih je prav lepo odpel nekaj pesmic. Zato je poskrbel poverjenica gđ. Vrhunčeva. Milodonec strune citarskega kroška so pod njenim vodstvom slepi citrali ubirali s posebno spretnostjo in prednašanjem.

„Ne radi oderuštva“

Pretekli teden smo poročali, da je bil v Banjaluki obsojen radi oderuštva bogati trgovec Čedomir Kovačević. Na prošnjo njegovega prijatelja iz Ljubljane, ki Kovačevića osebno dobro pozna, priobčujemo naslednje ugotovitve:

Kovačević je že 25 let trgovec, ki si je zaslužil v tem času s trgovino veliko premoženje in ni obogatel šele v kratkem času zaradi velikih obresti. Kovačević je ljudem odkupoval blago, ki so mu ga prinesli na prodaj, ni pa jemal predmetov v zastavo. Proti njemu je vložilo sicer tožbo državno pravdnštvo, toda niti eden zasebni tožitelj ne. Res je, da ga ni zagovarjal noben banjalški odvetnik, to pa zato ne, ker nikogar prosil ni. Nakovalo kovača Končarja je prodal za 500 Din, ni pa res, da bi bil ta predmet vreden 1200 Din, saj ga je poprej Končar ponujal drugim za 300 ali celo za 200 Din. Da bi bil s svojimi podpisni na menice kakor porok delal dobičke, ne more biti res, ker je že doslej kakor menični porok plačal za druge nad 200.000 dinarjev. Ves boj proti njemu so započeli ljudje, ki jim ni hotel biti več za poroka in je dolžne zneske od njih hotel sodnijsko iztožiti. Res je, da je bil obsojen na dva meseca zapora, pogojno na 3 leta, ne pa dva meseca zapora.

Lojalno priobčujemo gorenje pojasnilo, ker smo o tej stvari svojčas obširno poročali.

Prof. Srečko Kumar, dirigent učit. pevskega zbora.

Nož v roki pi'anca

Dol. Logatec, 3. marca.

V ponedeljek 2. t. m. zvečer sta prišla v Lampetovo gostilno v Dol. Logatcu železniška delavca Janez P. in Ivan B. Na sankah sta peljala živež domov. Ker pa je šlo s sankami slabo, sta hotela naprositi Lampeta, da jima da konja za prevoz, kar jima je radevolje obljubil.

Ivan je nagovarjal tovariša, naj gre domov, kar je Janeza razdražilo, da ga je udaril. Gostilničar je miril, toda tudi on je slabo naletel. Gostilničarjeva sinova, 18 letni Stanko in 16 letni Albin sta nato Janeza postavila skozi vrata ter jih zapahnila. Toda to Janezu ni bilo všeč. Začel je razbijati po vratih in kar naenkrat se je pojavil zopet v hiši. Stanko in Albin sta ga tudi sedaj spravila na hladno, vendar to pot ni šlo tako gladko, kajti v Janezovi roki je zablistel žepni nož. Albin je dobil dva lažja vbojdlaja v nogo nad kolenom, Stanko pa enega v prsa, poleg tega pa še prav opasno rano na desni rami ozir. roki, kjer so prerezane žile in mišice.

Poklicani zdravnik gosp. dr. Worintz je oba ranjenca obvezal ozir. težje rane zašil in sta ostala oba v domači oskrbi. Janeza so orožniki oddali sodišču.

Jeseniška tragedija pred sodiščem

Priljubljen lin. kontrole Bodlaj obsojen na 12 let robije

Ljubljana, 3. marca.

Na deželnem sodišču je bilo danes izredno živahno. V sobi št. 79, kjer zaseda navadno kazenski senat, je pričela velika razprava proti ravnatelju Jutrac g. Rastu Pustoslavski v zadevi g. Plemlja. V sobi št. 124 II. nadstropje justične palače pa se je dopoldne in popoldne vrsila pred velikim senatom razprava proti 28 letnemu pripravniku finančne kontrole Rudolfa Bodlaja, rojenemu v Višegradu (Bosna), a pristojnemu v Stranju pri Kamniku. Mlad Bodlaj, ki je prišel pred senat v modrem civilnem oblačilu, a ves duševno potr, je obtožen težkega umora po § 167, točka 1 kaz. zak., ker je 5. septembra lani na Jesenicah s službeno karabinko ustrelil svojega tovariša, 27 letnega pripravnika Ivana Maloviča, doma iz Novega mesta.

Razprava je bila mestoma prav napeta in je podala mnogo značilnih motivov, ki povzročajo na deželi ljubavne tragedije in nesoglasja. Obtoženec je bil v mladih letih priden in odlični učenec osnovne šole v Kamniku odposlano pozneje v Stranjah pri Kamniku. Po končani osnovni šoli je bil sprejet še pred vojno za delavca v kamniško smodnišnico. Pozneje je šel k svojemu očetu, ki je delal kot akordant pri raznih podjetjih v Srbiji in Bosni. Leta 1924 je moral k vojakom, da je odslužil kadetski rok pri bolničarski četi v Sarajevu. Nato je bil streljač v ljubljanski bolnišnici in naposled pripravnik pri finančni kontroli. Sam pravi, da je že prebolel pred leti težko bolezen. Hude bolečine je imel v glavi. Na Jesenicah se je seznanil s šiviljo Slavko V. Lani septembra so se začele o njem širiti čudne govorice. Bodlaj je postal razburljiv. Čul je, da nekateri tovariši širijo o njem in njegovem dekletu nepopolne govorice. Prijel je nekatero svojo službeno tovarišo. Doznan je po maled, kdo širi o njem slabe stvari. Med drugim mu je dekle povedalo, kaj je slišalo.

Dne 5. septembra nekaj pred 6 je prišel obtoženec v sobo, kjer sta spala finančni podpredsednik Rupnik in pripravnik Malovič. Zadnjega je prijel za besele in ga vrnil, če je res imel razmerje z njegovim dekletom in če je res on zaradi nje zbolel. Malovič je skočil s postelje in vzel iz kovčka koledar-

ček, v katerem je bil zapisan datum, kdaj je imel Malovič sestanek z dekletom. Za koledarček je obtoženec Bodlaja tako razburil, da je odšel iz sobe, pograbil na hodniku svojo službeno karabinko, jo nabasal in se vrnil nato v sobo. Tam je ustrelil Maloviča. Strel je bil smrtonosen, ter je Malovič kmalu še isti dan v ljubljanski bolnišnici umrl zaradi izkrvavitve.

Pri današnji razpravi je Bodlaj s posebnim poudarkom izjavil:

»Čutil sem v toliko krivega, da sem streljal na Maloviča, toda nikdar nisem imel namena ga umoriti. Sam ne vem, kako je do tega prišlo. Hodil sem 5. septembra zjutraj kakor v sanjah in se ne morem niti spominjati, kako sem streljal. Z Malovičem sem bil najboljši prijatelj. Nikdar se nisva sprla. Niti malo ga nisem sumnil, da bi bil on kaj kriv. Nobenemu nisem storil nič zalega. Nisem popiljal po Jesenicah. Imel sem rad otroka in dekle.»

Zaslišanje obtoženca je trajalo poltrga uro. Nato je bilo zaslišanih 11 prič, ki so v podrobnosti opisale neposredne dogodke pred umorom in na dan umora Maloviča. Nekateri izpovedbe so bile naravnost dramatične.

Po govornih državnega tožitelja in branitelja se je obtoženi Bodlaj še enkrat obrnil do sodnikov, rekoč:

— Slavni senat! Obžalujem, da je do tega prišlo. Uničeno je moje življenje. Uničena bodočnost moja, mojega dekleta in otroka. Postal sem žrtev! Prosim za milostno sodbo.

Po daljšem posvetovanju senata je bil nato Rudolf Bodlaj obsojen zaradi zločina umora (§ 167-1 k. z.) na 12 let robije, na trajno izgubo vseh častnih državljskih pravic in v povračilo pogrebnih stroškov očetu pok. Maloviča, ki je bil navzoč ves čas pri razpravi in je sam prošil za milostno sodbo.

Bodlaj je splošno mirno sprejel sodbo. Le pri čitanju besedila »12 let robije« je vztrepetal. Z zagovornikom si je pridržal pravico, da prijavi pritožbo.

V velikem senatu so bili: s. o. s. Ivan Kralj kot predsednik in s. o. s. Anton Avsec, s. o. s. Jakob Jerman, s. o. s. dr. Kobal in s. o. s. dr. Dolinar kot prisodniki. Kot namestnik državnega tožitelja je fungiral Branko Boslar.

Ljubljana

Kaj bo danes

Drama: »Mercadet« Red E.
Opera: »Nina nana, punčka moja« Balet »Fingurine« Red A.

Prosveta Krakovo-Trnovo: XIII. prosvetni večer. Filmsko predavanje g. prof. Janko Mlakarja, drugi del in konec. Društveni dom, Karunova 14, ob cehih.

Ljubljanski dvor, dvorana »Slogec«: Predavanje ing. Doluškat »Racionalizacija v splošnem gospodarstvu in v strojni službi železnice posebej« Ob 8 zvečer.

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva 1; mr. Bohinec ded., Rimska 24; dr. Stanko Kmet, Dunajska 41.

Ponaredo se obvarujte, ako kupujete

Aspirin

tablete le v zavojčkih z Bayerjevim križem

© Doktorska diploma za predsednika Češko-slovaške republike T. G. Masaryka, ki mu jo bo izročilo posebno odposlanstvo ljubljanske univerze 7. marca, je razstavljena v izloženem oknu modne trgovine P. Magdič na Aleksandrovi cesti. Diploma je tiskana na pravi pergament po načrtu prof. arhitekture g. Jožefa Plečnika. Diploma bo razstavljena samo danes.

© Občni zbor slovj. gl. dr. »Ljubljanec« se je vršil v četrtek 28. februarja v društvenih prostorih. Vsi funkcionarji so podali izjerno poročila, iz katerih je razvidno, da je društvo v preteklem letu v polni meri storilo svojo dolžnost. Društvo je šlo v tem letu 92 rednih in 80 podpornih članov. Poleg samostojnega koncerta v stolnici je sodelovalo društvo pri 5 slavnostnih prilikah in izvedlo 3 nastope v Radio Ljubljana. Občnega zbora se je udeležila tudi predsednica ženskega zbora ga. min. Sernečeva, katero je g. predsednik iskreno pozdravil. Društveni predsednik je članstvo opozoril na bližajočo se 40. letnico »Ljubljanec« za čije šim dostojno, šo proslavo je treba vse storiti; dočim je društveni zborovodja govoril o bodočem programu in o dejstvih, ki zlasti v današnjih časih delo v pevskih društvih otežujejo. Za predsednika je bil enoglasno izvoljen dosedanj predsednik g. Sturm, v odbor pa: dr. Logar, Sirc, Kristan Rado, Pirc, Lončar, Wagner, Žan, Sirk, Bizjak, za damski zbor: ga. min. Sernečeva, gđ. Grilova; za revizorja: Zorn in Mavrič. Zbor je potekel v najboljšem razpoloženju vsega članstva.

© Sattnerjevo kanato »Ojlik« bo izvajal pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske s tremi solisti ter pomnoženim opernim orkestrom v četrtek, dne 12. t. m. pod taktirko ravnatelja Mirka Poliča. Ta koncert priredi Glasbena Matica ljubljanska v proslavo 80 letnice skladatelja P. Hugolina Sattnerja, ki je obogatil slovensko literaturo z deli nesmrtno vrednosti. Vsa večja njegova dela je prva izvajala ljubljanska Glasbena Matica in je le čut dolžnosti in hvalečnosti, ako ob 80 letnici skladatelja ponovno izjva za njegovo proslavo najboljši avtorjevo čast. Vstopnice se bodo dobivale v Matični knjižnici.

© Uspeh II. kuharske razstave, Tri dni trajajoča II. kuharska razstava v hotelu »Union« je imela, kakor je bilo pričakovati, popoln uspeh. Največji obisk je bil v nedeljo in včeraj v torek, medtem, ko je v ponedeljek le malo zaostajal za ostalima dnevoma. Včeraj je vladal ves dan velik naval na razstavno dvorano Okoli vsake razstavnice mize je bila stalno gneča. Povprečno se more računati obisk II. kuharske razstave v vseh treh dnevih na približno 5000 do 6000 obiskovalcev. Na vsak način je to prav lepo število, ki ga doseže le malokatera druga razstava v Ljubljani v tako kratkem času.

© Društvo »Pravnik« vabi na predavanje, ki se vrši v četrtek 5. t. m. točno ob 6 popoldne na sodišču št. 79. Predava g. namestnik višjega drž. tožila dr. Munda Avgust: »Nekaj pripomb k sodni praksi z ozirom na novo kazensko zakonodajo.«

© Nasipanje Gosposke ulice. Te dni je dala mestna občina nasuti Gosposko ulico v vsej dolžini in širini z debelim gramozom, ki ga sedaj tlači in poravnava mestni valjar. Ta ulica namreč še ni tlakovana, čeprav leži v sredini mesta in je tudi precej prometna.

© Poskušan samoumor. V noč na torek je poskušal v Holzapflov ulici izvršiti samoumor 26 let stari delavec Alojz K. iz Gatine pri Grosupljem. Izpil je manjšo dozo octove kisline. Nezvestnega so ljudje že v pravem času preneali v bolnišnico, kjer so mu zdravniki izprali želodec. Zjutraj je bil samomorilni kandidat že dober in je zdrav zapustil bolnišnico.

© Sneg pred bolnišnico. Letošnjo zimo je bil magistrat prav priden in je dal vse glavne ulice in ceste očistiti snega. Zato mu je treba izreči vse priznanje. Samo škoda, da je magistrat pozabil na eno najvažnejših ljubljanskih cest, to je na Zaloško cesto, kjer bi moral sneg predvsem izginiti. Ravno pred bolnišnico so še veliki kupi snega. To je seveda zelo neprijetno za mnoge ljudi, ki vsak dan prihajajo s tramvajem v bolnišnico ali se zdraviti ali pa obiskat svojce, pa morajo s tramvaja v te kupe snega. Sneg na Zaloški cesti tvori resno prometno oviro. Ne vemo, kaj misli magistrat zaradi tega snega, nemara ga misli pustiti za seme žez poletje ali pa čaka, da bo sam izginil. Vsekakor bi bil prostor pred bolnišnico prvi, kjer bi morali delavci očistiti cesto snega. Sedaj, ko nastopa bolj mrzlo vreme, ni upanja, da bo sneg izginil sam od

Ogled tramvajske proge v Št. Vid

Ljubljana, 3. marca.

Danes se je vršil komisionelni ogled projektirane tramvajske proge iz Šiške v Št. Vid. Ogleda so se udeležili zastopniki oblasti in zainteresiranih strank. Vodstvo komisije je prevzel zastopnik banke uprave banke tanik Mramor Franc. Udeležili se o uglede načelnik ljubljanskega okraja dr. Andrejka Rudolf, župan občine Zgornja Šiška Zakotnik Ivan, župan občine Št. Vid Babnik Valentin, inž. Zajec Rudolf, banški tehnični inšpektor kot uradni gradbeni izvedenec, trije zastopniki državne cestne uprave, inž. Stofa Josip, kot uradni elektrotehnični izvedenec, da je zastopnik inspekcije dela v Ljubljani, zastopnik policijske upave v Ljubljani, štirje zastopniki direkcije drž. železnice v Ljubljani, inž. Rueh Franc, kot zastopnik dravske banovine, trije zastopniki dravske direkcije pošte in telegrafa, za TOI tajnik dr. Fless Ivan, za splošno maloželezniško družbo kot koncesionarko predsednik dr. Fethich Oton z mnogimi člani upravnega odbora in tehničnega vodstva. Od strank so se nadalje udeležile Elektra d. d. v Ljubljani, elektrarna Česen in električna zadruga za Spodnjo in Zgornjo Šiško, knezoškofjski zavod v Št. Vidu, št. viška osnovna in meščanska šola.

Ob 9 je otvoril ogled vodja komisije v gostilni Kmet v Zgornji Šiški in obrazložil pomen ogleda trase. Nato se je vršil ogled in revizija trase, pri čemer je vsa komisija obšla peš progo iz Zgornje Šiške v Št. Vid. Ogled je imel namreč določiti eventualne spremembe v projektirani trasi in ugotoviti želje prizadetih tako privatoikov kakor javnih institucij.

Ogled je ugotovil, da bo z ozirom na lokalne zahteve in želje zastopanih občin treba spreminiti lego nekaterih projektiranih postajališč, ter napraviti par novih zasilnih postaj, ki bodo prišle v poštev le v slučaju potrebe. Nova proga bo šla od zaključka zgrajene šišenske proge ob gostilni Francej naprej vse čas po levi strani v smeri proti št. Vidu in se bo začela pri 1.940 m že zgajene proge v Šiški. Prvo postajališče bo pri 2.349 m ob Kosovi ulici in bo za 100 m bližje Ljubljani kot pa projektirano postajališče. Naslednje postajališče bo nasproti novi remizi, ki leži na meji med občinama Zgornja Šiška—Št. Vid pri 2.788 m. Tretje postajališče bo pri gostilni Kavčič pri 3.010 m proge. Četrta postaja po potrebi bo ob Šolski poti, ki vodi k novozgrajeni šoli pri 3.450 m. Peto postajališče bo med tako zvanim debelim znamenjem ob začetku Dravelj in med gostilno pri Slepem Janezu, pri 4.000 m. Šesto postajališče, kjer bo hkrati izogibalšče, bo pri tovarni Stora pri 4.415 m. Sedmo postajališče bo ob cesti na Dobrovo pri 4.850 m. Osmo postajališče pri zidani kapelici v Št. Vidu, pičlih 200 m pred gostilno Cebav.

Do tu razen malenkostnih sprememb lege skoro vseh postajališč, se ni pojavila nobena resna ovira. Ko bi pa imela komisija nadaljevati ogled skozi št. Vid do konca projekta ene proge, ki naj bi se končala v gornjem delu Št. Vida, približno tam, kjer se odcepi cesta v Tacen, torej pri 5.917 m, so izjavili zastopniki ravnateljstva državnih železnice v Ljubljani, da ravnateljstvo ugovarja graditvi projektirane proge od gostilne Cebav naprej. Ogled se je kljub temu izvedel do konca že iz razloga, da bo vsem članom omogočena vsestranska presoja projekta.

Okrog 1 je bil ogled dokončan, nakar se je komisija odpeljala nazaj v gostilno Kmet h kosilu, obravnavi in zaključitvi ogleda.

Po kosilu se je začela obravnava, pri kateri je izjavila maloželezniška družba, da glede na odgovor ravnateljstva državnih železnice unika svoj načrt za zgraditev proge skozi št. Vid in se zadovoljuje s tem, da se zaključki proga pri gostilni Cebav, vendar prosi da se ji dovoli iz tehnično obratnih razlogov podaljšanje proge vsaj še za 80 m do hiše št. 6, ki je last gosp. Ivana Kremžarja. Zakaj v slučaju, da bi se proga končala pri Cebavu, bi bilo treba namestiti izogibalšče prav nasproti gasilskemu domu, kar nikakor ni umestno, ker bi bila cesta v slučaju požara najbrže zastavljena s tramvajskim vozom, ki bi oviral reševalno akcijo. Hkrati je v tem odseku cesta zavita v obliki črke »S«, radi česar je zgradba izogibalšča in kretne skoraj tehnčno nemogoča. Če bo smela Maloželezniška družba zgraditi progo vsaj do hiše št. 6, bo zadnje postajališče torej deveto pri 5.503 m. Če pa ne, pa ob »Cebavu« pri 5.428 m. Vendar lahko upamo, da se bo proga smela graditi vsaj do hiše št. 6, ker je ugovor ravnateljstva državnih železnice v glavnem formalnega značaja. Za po'ajšek proge do odcepa ceste v Tacen pa bo najbrže razpisan nov ogled, kakaj Maloželezniška družba je pripravljena, zgraditi vso projektirano progo, če bo prišla z zainteresiranimi privratniki in ravnateljstvom državnih železnice do sporazuma.

Projektirano progo križajo večkrat električni vodi nizke napetosti, enkrat pa vod za visoko napetost iz okolinskih elektrarn. Čez progo bo šel tudi daljnovid za visoko napetost 20.000 voltov iz veleniske elektrarne od Črnuči proti Notanjski. Vsa ta križanja bo morala Maloželezniška družba urediti tako, da bodo izključene vsake nesreče. Pod cesto, po kateri naj bi šla projektirana proga, vodi sedaj pet kanalov. Vse te propuste bo morala primerno urediti in okrepiti koncesionarka. Ob cesti je napeljan glavni telefonski vod, ki je radi zveze z Bledom mednarodne važnosti. Zato bo treba vod preložiti k železniški progi na vsej dolžini, kjer bo tekla električna ki bi s svojim obratom občutno motila telefonski promet. Ta preložitve gre na račun Maloželezniške družbe in bo stala približno pol milijona dinarjev. Zastopniki državne cestne uprave so izrazili svoje opozorje za vzdrževanje ceste

**Zvečer dve
Artin dražej**

ARTIN
zjutraj normalno
blago izpraznjenje.

Vsebinska škatljica za Din 8—zadostuje za 4—6 krat. Dobiva se v vseh lekarnah.

sebe, temveč pričakujemo, da ga bo odstranil magistrat.

© Podaljšanje roka za dobavo pisarniških potrebščin. Rok za vložitev ofert za dobavo pisarniških potrebščin, ki ga je mestno načelstvo stavilo do 5. marca, se podaljša na željo zainteresiranih do 10. marca. — Ljubljana, 3. marca 1931.

© Opozorilo. Zopet se najboljša vina točijo v vinotoču in čez ulico. Belo vino 10. —, rdeče 12.—, najboljšo 16.— Din liter. Za jedila preskrbljeno. Mestni trg št. 13 pri Fridrichu (Grajaka klet).

Kaj pravite?

Namenil sem se bil kupovati razne potrebščine, ki spadajo po namenu v galerijsko skupino. Pročel sem v Ljubljani dosti. Držim se pa, k čimor je le možno, nečela, da izbiram. Kako? On je izločeno okno z razstavljenimi predmeti tako, da ne priča o moralnem čutu in taku lastnika, ne razdiči, pa grem naprej. Ako pri drugem sosedu na bolje, iz postopke, četudi se vrnem brez boga na dom, Zakaj bi trgovci, ki hoče živeti od odjemalcev, ne upoštevali dejstva, da se bo najboljši prikupil, če skrbi v vsakem oziru za neoporečnost, daš je morda tam zase izgubil izpred osti ono resno scoliptemsko zapletilo: »Gorje svetlu radi pohujšanje!«

Pa še na nekaj bi bilo opozoriti: Te dni mi je prišla v roke tehtna knjiga »Krišku zdaj dežela vate« Ko sem jo prelistal do poglavja »Naravnost in nenaravnost«, sem se začel. »Glej, glej,« sem rekel, »saj imamo mnogo zelo strogih policijskih naredb; kako, da gre vse preko tega!«

Navedem iz omenjene knjige samo nekaj takih določb:

Pisatelj najprej zahteva, »da je treba zoper javno nenaravnost nastopiti seveda tudi z zunanjiimi sredstvi... Kolikor nam gre država gostova v tem oziru na roke, se je tega treba posluževati.«

Predesem — kakor zatrjujejo pravni uradniki — je občina preva poklicana skrbeti o sejojem okolišču kakor za javni red tako za javno moralo... Cesar ne stori občina, mora storiti okr. načelstvo. Zakon o notranji upravi, čl. 74, govori: »Državne oblasti občine uprave neredno prisoditi kazni, predvideno v čl. 78 zaradi nedostojnega vedenja ali nastopanja na javnih ali javnosti pristopnih mestih, ako se moti javni red, mir, varnost, morala ali dostojnost, ali ako se dela javno pohujšanje.«

§ 174: »Kdor objavlja javno ali po tisku oglaš, s katerim prikriti ali očitno ponuja, javno razlaga ali hvali izvestna sredstva ali orodje za odpravo ploda... se kaznuje s strogim zaporom do enega leta.«

§ 288: »Kdor ima javno predavanje nemoralne vsebine, ... kdor izdeluje, prodaja, razširja ali vobte daje v javni promet spise, nozine, slike in druge predmete, ki obsegajo težko kršitev javne morale, se kaznuje s strogim zaporom in v denarju.«

O vseh teh in drugih postavljenih določbah velja: Kjer ni tožnika, ni sodnika. Ne izvršujejo se. ker ni nikogar, ki bi pazil nanje, ali pa ljudem znane niso. Predesem bi morali paziti orožniki, po mestih pa strožniki.

Nikar se bati, da bi grešili zoper vljudnost. Kdor sam nima očira na druge, ga tudi ne vsuži. Ali naj bo smno hudobija prosta, čednost pa se ji mora s strahom v stran umikati!

Ježica

Občni zbor domače hranilnice se je vršil v nedeljo dopoldne po sv. maši v župnišču. Vodil ga je predsednik Lovro Kos, posestnik in bivši župan iz Savelj, ki je deloma tudi poročal o gibanju hranilnice v prvem letu svojega poslovanja. Ostalo je poročal g. župnik Franc Košir. Prometa je imela hranilnica 352.319 Din in sicer 182.532 Din prejemkov in 169.787 Din izdatkov. Članov šteje hranilnica 11, vloge domačih vlagateljev znašajo 152.788 Din, posojil pa je bilo izdanih 86.000 Din. Čisti dobiček hranilnice je znašal 1398 Din ter se je pripisal rezervnemu zakladu. Za popolno likvidnost hranilnice jamči znesek 51.035 Din, ki je naložen pri Zadrugi zvezi v Ljubljani. Pri hranilnici je bila lani v oktobru izvršena prva revizija po revizorju iz Ljubljane. Ugotovila se je solidna podlaga za vzorno poslovanje. Na mesto umrlega odbornika Ljovra Severja iz Kleč je bil izvoljen Klemen Anton, posestnik iz Kleč. Izvoljeni so bili v nadzorstvo hranilnice sledeči gg.: dr. Bizjak, sodnik okrožnega sodišča, Franc Dovč, posestnikov sin v Stožicah, Jože Ahlin, uradnik, Franc Sever, posestnikov sin na Ježici in Strah Franc.

Nagle smrti je umrl v ponedeljek popoldne Tone Jeromen, posestnikov sin v Klečah, še ne 25 letni mladenič. Bil je miren, soliden in priden fant, zgled vsem svojim prijateljem, katerih je imel mnogo. Tudi roditeljem je bil srčno vdan in dober sin, zato pomeni njegova smrt zanj tem večji udarec. Prizadeti rodbini naše globoko sožalje!

Maribor

□ Ob veliki udeležbi občanov iz Rožpoha, Kamnice in okolice ter številnih sorodnikov in prijateljev se je vršil v ponedeljek pogreb blagopokojnega župana Stanka Hauptmana iz hiše žalosti na pokopališču k Sv. Urbanu. V cerkvi se je poslovil od pokojnika v krasnih besedah domači župnik Božičev, na grobu pa podnatefelnik mariborskega okrajnega cesnega odbora F. Zebot in zastopnik lovcev. Udeležba na pogrebu je bila paš najvidnejši dokaz, kako zelo je blagi rajniki pri vseh užival spoštovanje in priljubljenost. Ohranimo mu časten spomin!

□ Iz kapele na mestnem pokopališču v Pobrežju se je razvil večerj žalni sprevod, v katerem so korakali množestveni sorodniki in tudi znanci pokojnega Derwusheka. Za ravnijo je korakalo korporativno opekarniško delavstvo ter v velikem številu mariborski trgovci in industrialci. Tudi mariborski šablisti so malone polnoštevilno spremlili tega žahovskega prijatelja na njegovi poslednji poti. Velikšinski žalni sprevod je vodil župnik predmetne župnije Matere Milosti p. Valerijan Landergrott. Slava pokojnikovemu spominu!

□ Smrtna kosa. V visoki starosti 85 let je preminul v Strmi ulici 5 preživkar Ivan Raip. Pogreb bo jutri ob 15 iz mrtnišnice na mestno pokopališče. — Ob bregu 12 je preminul bivši trgovec Eduard Kahn, star 67 let. Pogreb bo jutri ob pol 16 iz mrtnišnice na mestno pokopališče. — Rajnikova trajen spomin, žalujolice naše sožalje!

□ V mariborskem gledališču so nastopili v ponedeljek zvečer Hudočestveniki, ki so uprizorili Gogoljevega »Revizorja«. V središču pažnje sta bila stebra hudočestveniške gledališke družine Grečeva in Pavlov. Prav posebno je vnelo peto dejanje. O uprizoritvi še poročamo. Drevi uprizorje Volkenštajnov »Rusijo na razpoljuc. Snov te tragedije je zajeta iz ruskih knežjih bojev ter prepletajo vso igro staroruske pesmi.

□ Nesreče. V delavnici državnih železnice se je ponesrežil 33 letni delavec Jože Knaflič. Padel je tako nesrečno na tla, da si je pri tem zlomil levo roko v zapestju. — 34 letna posestnica Marija Markšič iz Pobrežja je spodrsnila na poledici in si zlomila levo roko v zapestju. Ob ponesrečenca se zdravila v mariborski bolnišnici.

□ Na podlagi priznanja in dokazov. Včeraj je mariborska policija izročila sodišču 82 letnega delavca Franca Pešla in 30 letnega krojaškega pomočnika Bogomirja Majerja, udeležena pri neštetihi vlomih in tatvinah v poslednjem času, ki so se bile izvršile v najrazličnejših delih mesta in ki so mariborsko prebivalstvo zelo razburile. Tri služaje sta priznala, glede ostalih pa je dana možnost dokaza po pričah.

□ Uboj... Mariborski senat je včeraj razpravljal o žalostnem slučaju uboja, ki se je izvršil dne 9. januarja v Cogelincih. Omenjenega dne sta prišla skupaj vinar Anton Kovačič in Franc Muhič. Slednji je za šalo zasakal Kovačiču klobuk na glavi in mu ga potisnil na čelo. Kovačiča je to razpalllo posebno radi tega, ker mu je pri tem padla na tla klobasa, ki jo je držal v rokah. Kovačič je z nožem, ki ga je imel v rokav, zamahnil proti Muhiču in mu prerezal žilo odvodnico. Muhič se je vlekel do doma svojega dekleta, toda spotoma je onemogel sredi gozda in izkrcavrel. Ljudje so ga našli mrtvega šele štiri dni kasneje. Kovačič je zaprl in ga predali sodišču. Obtoženec priznava dejanje, zagovarja pa se s silobranom. Pač pa je bil Kovačič že večkrat kaznovan radi prestopkov zoper telesno varnost, enkrat celo radi hudodelstva težke telesne poškodbe. Razpravi je predsedoval dr. Lešnik, Košek in Ažman prisodnika. Obtožbo je zastopal prvi državni tožilec dr. Jančič. Obtoženec je bil obsojen na 6 let robije in trajno izgubo častnih pravic.

Dnevna kronika

Koledar

Sreda, 4. marca: Kazimir; Lucij, papež. — Ščip ob 11.30. Herschel napoveduje mrzlo in vetrovno vreme.

Novi grobovi

† V Črni je umrla obče spoštovana posestnica in gostilničarka Helena Mlinar. Po dveipolletnem težkem trpljenju je podlegla zavrtni bolezn. Bila je velika dobrotnica in podpornica siromakov in je zato v Črni in okolici bila deležna velike priljubljenosti. Bodi plemeniti in dobri rajniki ohranjeni časten spomin, težko prizadeti rodbini naše najgloblje sožalje!

† Blaž Dvoršak. V ponedeljek zvečer ob 8 je umrl v bolnišnici usmiljenih bratov v Gradu g. Blaž Dvoršak, upokojeni duhovnik v Starem trgu pri Slovenjgradcu. Pokojni je bil rojen 2. februarja 1882 pri Sv. Antonu v Slovenskih gorah, v matinka je bil posvečen 25. julija 1906. Služboval je po raznih župnijah kot kaplan, od leta 1923 dalje v svoji rojstni župniji, dokler ni moral radi bolezni v predčasni pokoj. Povsod, kjer je služboval, so ga imeli ljudje zelo radi. R. I. P.!

Ne samo neprijeten temveč tudi nevaren za bronhijalni katar. Zato vzemite **KRESIVAL** ta ga takoj odpravi.

Osebnosti

— Iz vojaške službe. Po službeni potrebi so odrejeni na službo v štab poveljstva osrednje divizijske oblasti pehotni polkovnik Viktor Andrevka, do sedaj na službi v štabu poveljstva dravske divizijske oblasti; na službo v štab poveljstva dravske divizijske oblasti pehotni podpolkovnik Miloš Čezgovič; na službo v 3. hidroplansko poveljstvo pehotni bolnega broda I. razr. Zdenko Helenbach; na službo v mornariško poveljstvo poročnik korvete Otton Lubeč; na službo v intendanco III. pomorskega obalnega poveljstva nižji voj. uradnik ekonomske stroke IV. razr. Mirko Koser in za upravnika zavoda za izdelovanje voj. opreme nižji voj. uradnik I. razr. ekonomske stroke Peter Zlatar.

— Upokojeni so konjeniški podpolkovnik Mario Čičin, topniški podpolkovnik Vojin Tunguz, uradnik I. skupine III. kategorije Ivan Šteblar in narednik vodnik-godbenik 18. pešpolka Vojislav Roglič.

— Prevedba. Za intendantskega častnika v činu majorja je preveden dosednji višji voj. uradnik IV. razr. ekonomske stroke Hinko Zabkar.

— Telesno zaprtje, slaba prebava, ne-normalni razkroj in gnailoba v črelih, prevelika množina kisline v želodčnem soku, nečista koža na obrazu, na hrbtu in prsih, tvori mnogi katar ustne sluznice izgrinejo prav kmalu z robo naravne »Franz-Josef« grencice. Številni zdravniki in profesorji »Franz-Josef« vodo že desetletja pri odraslih in otrokih obeh spolov uporabljajo z ugodnim uspehom. »Franz-Josef« grencice se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Ostale vesti

— Koncert slovenskih pevskih zborov. V nedeljo, dne 8. t. m. popoldne ob 3 nastopi v Ljubljani v veliki Unionski dvorani 13 slovenskih pevskih zborov, ki so včlanjeni v Hubadovi župi Jugoslovanskega pevskega Saveza. Od vseh strani Dravske banovine pridejo ta dan slovenski peveci v Ljubljano, da pokažejo sadozve svojega nemornega dela. Nastopi cela vrsta ljubljanskih zborov, nekateri zbori iz ljubljanske okolice, pa tudi iz Trbovelj, Hrastnika, Celja in Domžal. Program obsega jugoslovanske narodne in umetne pesmi 19 avtorjev. Izredno zanimiva koncertna prireditev, ki zaželi vse naše zanimanje. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni. Cene posameznim sedežem od 30 Din navzgor!

— Švicarji v Jugoslaviji. Švicarsko ljudsko izobraževalno društvo v Bernu priredi v času od 4. do 18. aprila pomladansko potovanje po Jugoslaviji. Peljali se bodo čez Avstrijo do Jesenic in potem po slovenskem ozemlju na Hrvaško. V Zagreb bodo došli 5. aprila. Po ogledu mesta se bodo odpravili v Split in od tam ob Dalmašinski obali v Dubrovnik. Ogledali si bodo vse dalmatinske otoke in tudi Kotor.

— Ameriški izletniki v Dubrovniku. V ponedeljek jutraj je priplul v Dubrovnik veliki razkošni parnik »Express of France«, na katerem je bilo 400 ameriških izletnikov. Izletniki so šli v mesto in si ogledali znamenitosti. Mnogi so se v avtomobilih peljali tudi v bližnjo okolico. Ameriški izletniki so bili vsi navdušeni nad naravnimi in zgodovinskimi lepotami in so se pritoževali, ker je bilo določeno tako kratko bivanje v Dubrovniku, ki se jim je tako zelo dopadel. V Benetkah so imeli preveč časa, v Dubrovniku pa premalo, da bi si mogli vse ogledati. Ameriški izletniki so takoj nato nadaljevali svojo pot v Kotor in Atene.

— Kmetijska poučna filmska predstava v Kranju. V ponedeljek 9. t. m. ob 10 dopoldne se bo vršila v Ljudskem domu v Kranju velezanimiva kmetijska poučna filmska predstava. Filmske slike bo pojasnjeval kmetijski referent Jos. Sustić. Te vrste filmov je v državi samo dvoje. Zato bi bilo za naše gorenjske kmetovalce škoda, če bi zamudili lepo priliko. Zlasti okoličani se vabijo k obilni udeležbi! Vstopnine ne bo.

— Vodstvo kmetijsko gospodinjstvo šole šolskih sester v Repnjah na Gorenjskem naznanja, da se začne poletni tečaj 15. aprila in traja do 15. septembra. — Vodstvo.

— Nesreča v rudniku. V zagorskem rudniku se je pripetila v ponedeljek težja nesreča. Pri razstreljevanju v rovu se je ponesrečil 28letni rudnikar iz vavodja rudarske družbe »Rujane« Pavel Kovar. Pri razstrelitvi je dobil težke poškodbe na obrazu in levi roki. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico.

— Uboj. V mali vasi Domji Laduč v občini Brdovočarje Prigorje na Hrvaškem je nastal med fanti pretep, ki je zahteval smrtno žrtev. Komaj 20letni kmetijski sin Nikola Lopatič je popopal z drugim fanti v neki gostilni in se je prav pošteno opil. Pri tem je postal ves divji. Po kratkem prerekanju je potegnil nož in hotel zabosti svojega lastnega brata, kateremu se je posrečilo pobežati. Pijanec je nato pil dalje. O polnoči je zapustil gostilno. Na cesti je naletel na svojega so-

sesta Vinka Kolariča, s katerim je že delj časa živel v sovraštvo. Lopatič je potegnil nož in šel nad Kolariča. Ta pa je zgrabil za kol in udaril z njim Lopatiča s tako silo po glavi, da se je ta ves krvav zgrudil na tla in kmalu nato izdihnil. Kolariča, ki se zagovarja s silobranom, so orožniki aretirali in izročili sodišču.

— Očetovo bišo zažgal. Preteklo nedeljo je nastal v hiši Josipa Fučkasa v Gornji Orahovici pri Sušaku požar. Preiskava je dognala, da je zažgal Fučkasov sin Dušan, ki je pobežnil in ga do sedaj še niso dobili. Dušan je baže večkrat govoril, da bo zažgal, ker so ga oče in bratje pretepavali.

— Za praznik sv. Jožeta priporoča Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani cerkvenim zborom: Chlondowski, St. Joseph. Invokacija za solo, mešani zbor in orgle. Jako primerna in lepa skladba kot vložek po ofertoriju na praznik sv. Jožeta. Partitura 6 Din, glasovi po 1 Din. Faist, 12 cerkvenih pesmi za mešani zbor. Obsega poleg drugih pesmi tudi dva prav lepa napeva sv. Jožeta. — Ferjančič, Litanije sv. Jožeta za mešani zbor, 6 D. — Premrl, Cerkevna ljudska pesmarica, Partitura 50 Din, glasovi po 24 Din. — Premrl, Slava Brezmadežni. Obsega več pesmi v čast sv. Jožetu. — P. Hagolin Sattner, Svetniške pesmi za mešani zbor, 11. zvezek. V zbirki se nahaja prav lep napev sv. Jožeta.

— Jadranska Straža. Naprošamo vse osebe, ki imajo srečke loterije »Jadranske Straže«, prirejane v korist nabave šolske ladje za našo Kraljevsko mornarico, da čim intenzivneje delujejo za razpečevanje istih in vzdržujejo s tem akcijo velikega nacionalnega značaja. Zrebanje se bo vršilo nepreklicno 12. marca t. l.

— Velesmarja Slamič, Ljubljana. Gospodstva cesta, vsjudno obvešča cenj. občinstvo, da je s 1. marcem znatno znižala cene mesnim in konzervnim izdelkom, čisti svinjski masti, slanini itd. Priporoča sveže meso pitanih volov, štirsko perutnino, divjačino, fine narezke, razne delikatese itd. Hoteli, gostilne, trgovci in društva imajo posebne angro cene. Večjim odjemalcem se dostavlja na željo na dom. — Telefon 2973. — Postrežba točna.

Logatec

Proslava 60 letnice g. župnika. Kat. prosvetno društvo v Dol. Logatcu je priredilo v svojem domu v nedeljo 1. marca večer v počastitev 60 letnice rojstva tukajšnjega g. župnika Val. Remkarja. Prosvetni psmi je sledil nagovor predsednika prosvetnega društva, nanašajoč se na pomen duhovniške poslanstva v splošnem in pa na delovanje slavljenca samega v naši župniji. Prečital je tudi pismo Prave svetne zveze, s katerim ta odobrava sklep odbora, da se imenuje g. župnik za častnega člana društva ter mu je izročil diplomu častnega člana. Društva in pa krasen lik Zalostne Matere božje kot dar društva. Svojemu duhovnemu voditelju je čestitala tudi Mar. družba ter mu poklonila šopek belega cvetja. Nadvse ljubeč je bil prizorček, ki so ga izvedli otroci, ti navni navilhančki, ki so spravili vse navzoče v prav pristožno razpoloženje. Ta prizor je tudi slavljenca najbolj razveselil. Za obilno je čestital župan g. G. Oblak. Zahvali g. župnika je sledila pesem, nato pa trodeljanka »Zmaga ljubezni. Dvorana društvenega doma je bila ta večer mnogo premajhna. Ze v predprodaji so bile razprodane vse vstopnice in veliko ljudi se večera ni moglo udeležiti. Navzočnost gg. okrajnega načelnika, poveljnikov obeh in okrajnih čet, zastopnikov žel. postaje, osnovne šole in finančne straže je dala prireditvi svoj poseben značaj. Prireditve sama pa je pokazala, kako veliko spoštovanje in ljubezen uživa naš g. župnik pri vseh svojih župljanih brez izjeme, pokazala pa je tudi, kako je naše ljudstvo z vsjo ljubeznijo navezano na dobrega duhovnika.

Naša osnovna šola z nadvse hvalevredno vno mo podpira večje število revnih šolskih otrok s tem, da jim daje dnevno po hlebeček kruha. Pomen te dobrodelnosti bo razumljiv, ako pomislimo, da so očetje podpiranih otrok večinoma delavci, ki so radi slabe trgovine z lesom brez zalužka. Stroške za kruh krije štati dobiček prireditve šolskih otrok smih, dalje podpora tukajšnje posojilnice in Rdečega križa. Da podpre to plemenito delo, je darovalo tudi naše prosvetno društvo od čistega dobička nedeljske prireditve 200 Din.

Kamnik

Občni zbor društva Kamnik se vrši v četrtek 5. marca v Kamniškem domu v Kamniku s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Volitev dveh odbornikov. 3. Sprememba pravil. 4. Slučajnosti. Vsi člani vabljeni!

Predavanje o svetovnih pasijonskih igrah v Oberammergau je vzbudilo v ponedeljek veliko zanimanje. Predaval je g. Miha Jenko.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 4. marca ob 20: RUSIJA NA RAZPOTJU. Izven. Gostovanje Hudožestvenikov. Četrtek, 5. marca ob 20: ČARDAŠKA KNEGINJA. Ab. B. Kuponi.

Poizvedovanja

Zatekel se je mlad pišček bel špicla. Dobi se v trgovini v Židovski ulici pri K. Prelogu.

Spori

TEČAJ V MOJSTRANI

Šmufarski klub Dvojje-Mojstrana sporoča, da priredi na svoji skakalnici v Mojstrani 4 dnevni tečaj za skakalce. Treninge bo vodil norveški skakalec Sigmund Guthormsen. Treninge se bodo vršili vsak dan dopoldne in popoldne. Ker je Guthormsen izborni učitelj, vabimo naše skakalce, da se tečaja udeležijo. Vreme je krasno, snežne prilike idealne. Kdor hoče še zadnje zimске dni izkoristiti naj pride v Mojstrano, rojstni kraj naših najboljših smučarjev.

RAZPIS

SK Ilirija razpisuje propagandne tekme v slalomu:

a) za srednješolski prehodni pokal po naslednjih propozicijah: 1. Vsakoletne tekme se udeležijo lahko le dijaki srednjih šol v skupinah iz zavodov. Najmanj 6 dijakov tvori moštvo enega zavoda. Za oceno je merodajen skupen čas štirih najboljših tekmovalcev prijavljenega moštva. 2. Pokal si pribori moštvo onega zavoda, ki doseže tri sezone zaporedoma ali pa trikrat v presledkih največje število točk. 3. Za izvršitev tekmovalstva je potrebna prijava najmanj štirih zavodov. — Tekmuje se po začasnem pravilniku za slalom. — Pokal brani moštvo ljubljanske realke, ki si ga je priborilo v sezoni 1928-29. Tekma se vrši v nedeljo dne 8. marca 1931 pri Sveti Ani nad Tržičem. Prijave so pisne; iz njih naj bo razvidno: ime in priimek smučarjev odn. moštva

Zveza Slovenije z morjem

Ljubljana, 2. marca 1931.

Danes se je vršila v gremijalni sejni dvorani v Trgovskem domu seja finančnega odbora akcijskega odbora za zgradbo železniške proge Kočevje-Sušak. Sejo je vodil župan Sušaka in predsednik akcijskega odbora g. Juraj Ružič. Seje so se udeležili zastopniki savske banovine g. Mošinski, zastopnik dravske banovine dr. Rataj, predsednik pokojniškega zavoda Vekoslav Vrtovec, podpredsednik Evgen Lušnja, predsednik Zveze slovenskih zadrug. Ing. Zupančič, ravnatelj hranilnice dravske banovine dr. Božič, Ante Gerženčič od TPD, od Zbornice za TOI Koce in magistratni tajnik dr. Fuks. Finančni odbor se je tudi konstituiral in izvolil za predsednika g. Vekoslava Vrtoveca, predsednika Pokojniškega zavoda, za tajnika pa gosp. Evgena Lušnjo, podpredsednika Zavoda. Odbor je permanenten in bo zasedal v Ljubljani. Na seji je bilo sklenjeno, da se bo odbor obrnil do železniškega ministrstva z zahtevom, da se naj razpiše li-

citacija za prevzem gradbenih del proge Kočevje-Sušak, kakor je bila razpisana tudi že za druge proge, zlasti pa je utemeljena ta zahteva s tem, da bi morala kočevska proga priti že veliko prej na vrsto. Poleg tega bodo zaprosili finančno ministrstvo za mnenje glede emisije tuzemskega ali inozemskega, oziroma kombiniranega posojila.

Jutri pa se vrši v Zagrebu seja vsega akcijskega odbora, ki bo razpravljal o nadaljnjih ukrepih, ki so potrebni za zgraditev te veljavne železniške zveze.

Kakor čujemo, kaže, da bomo v kratkem dobili potrebna sredstva za zgraditev železnice. Ponovno pa apeliramo na vse merodajne faktorje, da naj čim bolj podpro privatno iniciativno, ki se je tako energično zavzela za to zvezo in spravila celo vprašanje do sedanjega stanja. Nadalje apeliramo tudi na državo, da tudi ona prispeva del svojih sredstev za zgradbo te proge, ki nam je tako nujno potrebna.

Statistika konkurzov. Po podatkih Društva industrijecev in veletrgovcev v Ljubljani je bilo v celi državi februarja meseca razglašeni 45 konkurzov (januarja 26, februarja 1930 56). V dravski banovini je število konkurzov v primeri z januarjem naraslo od 6 na 10, število poravnjav pa se je znižalo od 14 na 10, v celi državi pa se je naraslo od 40 na 47. Odpravljenih je bilo nadalje 45 (v januarju 42) konkurzov ter 15 (10) poravnjav.

Iz poročila Narodne banke za 1930 posnemamo, da je devizni sklad padel v teku leta od 1633.5 na 608.25 milij. Din. Devizni promet je bil manjši, kakor leta 1929. Banka je kupila za 480 milij. deviz (v primeri z letom 1929 za 1992 milij. Din manj). Prodala pa je deviz za 5885 milij. Din (—69 milij.). Pošiljalne izseljencev v leto 1930, so znašale samo 739.5 milij. Din, kar pomeni v primeri z letom 1929. nazadovanje za celih 148 milij. Din. To nazadovanje je pripisovati manjšemu zašluku naših izseljencev radi obšutne gospodarske krize po celem svetu. Po statistiki finančnega ministrstva so znašale na koncu leta 1930. terjatve inozemstva 447.7 (461.9) milij. Din, dočim so dolgov inozemstva znašali 17.7 (26.6). Zanimivo je, da so od leta 1926. dalje, to je odkar se vodi statistika, terjatve inozemstva stalno padale, kakor tudi naše terjatve do inozemstva. Tega leta namreč so znašale terjatve inozemstva 592.2 milij. Din, dolgovi inozemstva pa 38.9 milij. Din.

Poročilo o likvidaciji Slovenske banke. Likvidatorji poročajo, da je bilo od 4. jan. do 31. dec. 1930 prejetih 5,357.000 Din, izplačano pa 4 milj. 913.000 Din.

Obrotna banka v Ljubljani sklicuje občni zbor za 26. t. m. ob 11 v Zbornico za TOI. Na dnevnem redu so poleg bilance tudi volitve. Kakor čujemo je čisti dobiček ostal približno na lanski višini in bo banka plačala za 1930 isto dividendo kot za 1929 (5%).

Vpisi v trg. register: Slov. trg. družba za premož. Kaufmann in drugi, Zagreb, podružnica Mestne hranilnice; Motorbus, brzoprometna d. z. o. z. Ljubljana (50.000 Din); Sabec Janko, Hribar Svetozar; izpremembe: trdiko Ivan Samec tvori družabniki Ivan S., Ivo, Vaso in Leon S.; Zadruga banka: nov upravni svet: Petrar Franc, Majcen Franc, Lovlin Evgen, dr. Novak Franc, dr. Krek Miha, dr. J. Bohinjec.

Vpisi v zadrugi register: Kmetijska okrajna zadruga v Kranju, r. z. z. o. z.; Živnorojska zadruga v Velesovem, r. z. z. o. z. (načelnik Grlic Franc); Gospodarska zadruga poštnih nameštencev v Mariboru, r. z. z. o. z. (načelnik Ortan Ivan).

Likvidacije: Združeni čevljarški mojstri v Mariboru in okolici, r. z. z. o. z.; Nabavljalna zadruga javnih nameštencev in vpokojencev za Ribnico in okolico, r. z. z. o. z.

Potrjena poravnava: Weigl Vilko, trgovec v Mariboru (vletrgovina papirja, knjigarna in knjigovodna industrija) za 50% v 4 tromes. obrokih.

Borza

Dne 3. marca 1931.

Denar

Devizni tečaji so bili večinoma čvrstejši, le London, Pariz in Newyork so bili slabšeji. Promet je bil prav znaten posebno v devizi Dunaj, katere je bilo zaključeno skoro poldrug milijon Din, nadalje je bil promet znatnejši še v devizah Newyork in Curih. Vse zaključene devize z izjemo Trsta je dala Narodna banka.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaj.) Amsterdam 2284 bl, Berlin 1851.75—1354.75 (1353.25), ruselj 793.87 bl, Budimpešta 992.61 bl, Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 799.33—802.33 (800.83), London 276.57 bl, Newyork 56.725—56.925 (56.825), Pariz 222.07—224.07 (223.07), Praga 168.34—169.14 (168.74), Trst 297.1—299.11 (298.11).

Zagreb. Amsterdam 2284 bl, Dunaj 799.33—802.33, Berlin 1351.75—1354.75, Bruselj 793.87 bl, Budimpešta 991.11—993.11, London 276.17—276.97, Milan 297.2386—299.2386, Newyork 56.725—56.925, Pariz 222.07—224.07, Praga 168.34—169.14, Curih 1094.40—1097.40, Bukarešt 34.50—35. — Skupni promet brez kompenzacij je znašal 8 milij. Din.

Belgrad. Amsterdam 2281—2287, Budimpešta 991.11—994.11, Berlin 1351.75—1354.75, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 799.33—802.33, London

276.17—276.97, Newyork 56.725—56.925, Pariz 222.07—224.07, Praga 168.34—169.14, Trst 297.15—299.15.

Curih. Belgrad 9.1270, Pariz 20.3525, London 25.23, Newyork 519.40, Bruselj 72.425, Milan 27.207, Madrid 55, Amsterdam 208.275, Berlin 128.45, Dunaj 73.99, Stockholm 139.15, Oslo 139, Kopenhagen 139, Sofija 3.7625, Praga 15.3825, Varšava 58.15, Budimpešta 90.575, Atene 6.70, Carigrad 2.46, Bukarešt 3.09, Helsingfors 13.05.

Vrednostni papirji

Tendence za državne papirje je bila danes nekoliko slabšeja in so tečaji dolarskih papirjev popustili v primeri z včeraj. Nasprotno pa se je uvrstila vojna škoda. Prometa je bilo nekaj v vojni škodi, nadalje so bili zaključeni tudi agrari, v ostalih državnih papirjih pa ni bilo nobenega prometa. Bančni papirji beležijo običajen zaključek v delnicah Poljbanke po običajnem tečaju 56. Nadalje je bila zaključena Prastidiona po 975, Srbka se je uvrstila na 195, Zemaljska pa je bila zaključena po 137. Industrijski papirji beležijo zaključek poleg Trboveljske le še v Danici po 95. Trboveljska pa se je uvrstila na 333, kasneje pa je popustila na 330. Drugi papirji so ostali v glavnem neizpremenjeni.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 92.50 bl, 7% Bler. pos. 82 bl, Celjska 160 den., Ljublj. kred. 125 den., Prastidiona 980 den., Kred. zavod 170—180, Vevče 128 den., Stavbna 40 den., Ruše 220 den.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 86.50—87.25, agrarji 51.25—51.50 (51.50), vojna škoda ar. 418—418.50, kasa 418—418.50 (418), 3. 4. 5. 417.75—418.50, 6. 418—418.50 (418), srečke Rdeč. križa 50 bl, Tob. srečke 28 bl, 8% Bler. pos. 91.75—92.25, 7% Bler. pos. 81.75—82.25, 7% pos. Drž. hip. banke 81.875—82, 6% begl. obv. 68.50—69. Bančne delnice: Ravna gora 80 den., Hrvatska 50 den., Katolička 37—39, Poljo 56—57 (56.50), Kreditna 125 d., Union 193.50—194, Jugo 78.50—79.50, Ljublj. kred. 125 den., Medunarodna 70 den., Narodna 8050—8100, Obrtna 36 den., Prastidiona 975—980 (975), Srbka 194—195 (195), Zemaljska 137—138 (137).

Industrijske delnice: Nar. šum. 25 den., Guttman 138—150, Slavke 42 den., Slavonija 200 den., Našice 930 den., Danica 95—97 (95), Drava 250—260, Sečerača Osjek 275—295, Nar. ml. 20 den., Osj. ljev. 210—225, Brod. vag. 83 bl, Union 60 bl, Vevče 145 den., Isia 41—43, Ragusa 385—390, Oceania 212—230, Jad. ploj. 560 bl, Trboveljska 332—333 (333, 332, 330), Split cement 305 den.

Belgrad. Narodna banka 8045—8100, 7% inv. pos. 87—87.50, agrarji 51—52, vojna škoda prompt. 418—418.25, 6% begl. obv. 68.25—68.75, 7% pos. Drž. hip. banke 81.75—82.25.

Nočaje državnih papirjev v inozemstvu: London 7% Bler. pos. 81—82, Newyork 8% Bler. pos. 91.50—92.50, 7% Bler. pos. 81.25—82, 7% pos. Drž. hip. banke 80.25—81.75.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 88.40, Wiener Bankverein 16.50, Creditanstalt, 46.70, Escompteg. 159.35, Union 24, Aussiger Chemische 158.75, Alpine 20.57, Trboveljska 41, Kranj. Ind. 43.75, Leykam 3.65, Rima Murany 67.

Žitni trg

V splošnem je na žitnem trgu tako pri nas kakor tudi v inozemstvu kaj malo življenja. Zunanje vesti javljajo čvrstejši tečaje, vendar kaknega posebnega upanja na izboljšanje ni, čeprav se že bližamo novi žetvi in bi bilo potrebno, da pride do razjasnitve položaja. Zaloga žita so še vedno znatne in so po statistiki Broomhalla znašale 1. februarja t. l. 601.6 milij. bušljev (bušel ima 27.2 kg) v primeri s 577 milij. bušljev dne 1. februarja 1930. Ob tako visoki številki je razumljivo, da uvozne države še čakajo na nadaljnji razvoj trga. Zlasti je postal tržni položaj nejasen, ker se govori o likvidaciji velikih zalog, ki jih ima ameriški Farmboard, kar bi lahko katastrofalno vplivalo na trg. Na našem trgu ni skoro nobene kupčije. Dovozi so slej ko prej slabi in nikakor ne morejo pritiskati na cene, ki so ostale do malega neizpremenjene. Danes zahtevajo za pšenico Srbobran 160—162.50, lan. 155—157.50, Sombor okolica 145—147.50, bar. 145 (lepo blago), slav. 132.50—137.50 (po kakovosti in teži). Boljših vrst pšenice je bolj malo in zato gre veliko blaga Spodnjebačke v Banat in pa v Gornjo Bačko, kjer se meša z ostalimi vrstami, ali pa prodaja kot gornjebačko blago. To pa radi slabše kakovosti spodnjebačkega blaga. Koruza stane času primerno suha 80—82, po postaji, bosenska okrogla 92, stara 85, pa zanje ni nikakega povpraševanja. Kupčija s koruzo dosega letos komaj desetino lanskega letnega kupčije. V naših krajih ni skoro nikakega povpraševanja, ker nismo imeli hude zime in tudi gozdna dela so počivala zaradi stagnacije na lesnem trgu. Moka stane po kakovosti od 240—300 in je torej neizpremenjena.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene. Novi Sad. Koruza bač, sr., gar. 80—83, marec, april, maj 87.50—90, bač. ladja Dunava-Sava predčasno suha 84—86, bač. maj 90—92.50. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: 2 vagona pšenice, 31 vagonov koruze, 7 vagonov moke, 1 vagon otrobov. Tendence stalna.

Sombor. Koruza bač. 77.50—82.50, maj 80—85. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet: 150 vagonov.

Budimpešta. Tendence uvrščena. Promet srednji. Pšenica marec 14.90—15.13, zaklj. 15.15—15.17, maj 15.10—15.45, zaklj. 15.45—15.46, junij 15.20, rž marec 11.45—11.50, zaklj. 11.45—11.47, maj 11.60—11.67, zaklj. 11.65—11.67, koruza maj 12.02—12.75, zaklj. 12.75—12.76, julij 12.88—13.05, zaklj. 13.05—13.06, tranzit maj 9.95—10, zaključek 10—10.02.

Živina

Dunajski prašičji sejem. (Poročilo trdke Ed. Saborsky & Co., Dunaj.) Na trg je bilo prigraniti 13.048 pršutarjev in 20

Strahote morske globine

V morskih globinah se dostikrat dogajajo strahotne tragedije, kakršni bi človek na zemlji ne mogel doživeti. Ameriški listi so že pred nekaj časom poročali o strahotah, ki jih je doživel potapljač, ki se je spustil v globino, da bi dvignil dragoceno z neke potopljene ladje. Srečno je prišel na ladjo in je svoje opravilo skoraj že opravil. Naenkrat je šel k loputi in jo toliko dvignil, da je dohajalo več svežega zraka in da je minila nevarnost, da bi se zadušil. Skoraj se mu je posrečilo, da je z velikim naporom odrinil zaklop ter zlezel na krov in odtod srečno prišel na površje.

Ta zgodba je že več ali manj znana, toda še hujska je druga, ki se je primerila dvema ameriškim mornarjema, katera sta hotela rešiti posadko potopljene podmornice. Krmar Michela se je spustil na morsko dno in poiskal, kje leži podmor-

nica. Pri podmornici je ugotovil s trkanjem, da so v njej še živi ljudje. Med tem pa se je njegova zračna cev, ne da bi bil Michela opazil, ovila okrog sidra, ki je ležalo na morskem dnu. S tem se je zaprl dohod svežemu zraku. Michela je začelo primanjkovati zraka in začel se je dušiti. Signaliziral je, naj mu dajo močne škarpje za rezanje žice, med tem se je že onesvestil.

Njegov tovariš Eadie se ni pomišljal niti za hip in se je takoj spustil za prijateljem v globino, da bi ga rešil. Našel ga je ležati na podmornici nezvestnega. Srečno je osvobodil prijatelja, pri tem pa bi se bil sam skoraj zadušil, kajti njegova zračna cev se je ovila okrog nekega drugega železa, ki mu je razparalo tudi zračno cev. Skozi cev je vdrila v njegovo potapljaško opravo voda, da mu je segala že do vratu. Voda je bila zelo mrzla, ker je imela le poldrugo stopinjo Celzija. Grozila mu je dvojna smrt: od vode in pomanjkanja zraka. Kljub temu je zgrabil prijatelja in dal križarki »Falcon« signal, naj ga dvigne. Ko so ju dvigali, je zgubil izpred oči svojega prijatelja, ki se

mu je izmuznil iz rok, vendar so oba srečno rešili.

So pa še drugi dogodki, ki se gode na morskem dnu, morda še bolj strašni. Ko so potapljači našli neko potopljeno ladjo in vdrli vanjo, so našli v zaprti kabini truplo mornarja, kateri se je bil zadušil in ki je pred smrtjo še napisal, kaj je doživljal, preden je umrl. Bil je ladijski krmar. Ker je bila njegova kajuta dobro zaprta, voda ni mogla takoj vdreti vanjo in zato je imel časa, da je popisal svoje občutke. Zapisal je, da ga ne muči le strahna pomanjkanje zraka, ampak tudi ogromen pritisk vode na ladjo mu povzroča take bolečine v ušesih, da se mu zdi, da bo morala poiti ušesna mrena. Iz tega zadnjega pisma mrtvega krmarja le svet lahko razbrala, kako strašen smrtni boj je bojeval revež na dnu oceana čisto sam, daleč od sveta in brez upanja na rešitev. Iz njegovega pisma je razvidno, da do zadnjega trenutka vendarle še ni popolnoma obupal in da je kljub strašnemu in brezupnemu položaju v njem do zadnjega diha še brlela mala iskrica upanja: Morda me bodo pa vendarle rešili? Upanje je bilo zaman.

Suženjstvo v Rusiji

Priobčujemo v naslednjem pismu, ki ga je pisal ruski kmet-naseljenec, kateri je bil s svojimi sovaščani vred iz svoje naselbine deportiran v severne gozdove na prisilno delo. Moskovska vlada sicer ugovarja, da v Rusiji ni prisilnega dela. Zato je treba ugotoviti, da se prisilno delo res ne nanaša na ruske delavce in namence, pač pa na protiboljševske izgnance. Nekateri inozemski strokovnjaki so si ogledali Rusijo ter so sedaj priobčili odprto pismo, češ, da v Rusiji nikjer niso videli prisilnega dela ter da je vsaka taka trditve izmišljena. Zelo je verjetno, da inozemski strokovnjaki, ki so hodili po srednji Rusiji in Moskvi, res niso mogli videti, kaj se godi na Murmansk obali in v ondodnih gozdovih. Pismo, ki prihaja od ondod, se glasi:

Murmanska oblast, 7. decembra 1930.

Ljubi prijatelj!

Dolgo časa Vam nisem mogel pisati in tudi tole pismo je bilo zelo nerodno oddati. Upam pa, da bo vseeno prišlo na zadnji naslov. Kakor vidite, sem moral jug zamenjati s severom. Čeprav zadnje mesece v naših vaseh od trpljenja nismo mogli skoraj več prestatjati, nam bo tukaj najbrž ugasnila lučka našega življenja. Pri Vas pravite, da smo sužnji. Radi tega so gospodje in Kremliju razburjeni, češ, da kaj takega v svobodni Rusiji sploh ni. Bog se nas usmili, kajti naša usoda ni dosti boljša od suženjev. Ti dobivajo vsaj zadosti hrane, da morejo delati. Preden so nas natrpali, kakor živino v živalske vagone, da so nas odpeljali, so najhuje od nas najprej potaknili po jeklah, ki jih imenujejo poboljševalnice in prisilne delavnice.

Nekateri od aretiranih so kmalu oboleli in tudi pomrli. Morda iz gole žalosti. Pri naši skupini nas je bilo okrog 200 oseb, večinoma možakov. Strehe spočetka nismo imeli nad svojimi glavami, razen ženski in otrok; kajti barake smo smeli delati šele

po končanem delu. Pod milim nebom smo se stisnili drug k drugemu in se greli, kakor smo se mogli. Čez nekaj dni je bila baraka gotova. Podnice za pod? Ne, le slama in dračje. Zvečer se stisnemo zopet skupaj, ko gremo počivat.

Razdeljeni smo v delavne skupine, od katerih vsaka voli svojega delovodjo. Zgodaj zjutraj hodimo sekat les, močno zastraženi. Vsakokrat nam sproti določijo, koliko moramo čez dan posekati. Prej nas ne odvedejo domov, dokler nismo vsega storili. Naša hrana je krompir in košček kruha. Tupatam tudi kakšna riba. Strogo nas stražijo morda radi tega, ker jih je jeceni, ko so noči tukaj zelo temne, mnogo poskušalo pobegniti. Marsikdo teh nesrečnikov je bil najbrž ustreljen, preden je dosegel finsko mejo. Sedaj, ko je tako globok sneg, ni mogoče misliti na beg, ker bi bil brezupen. Kljub temu so straže pomnožili. Kdorkoli bi hotel ponoči zapustiti barako, se poda v nevarnost, da bi ga straža ustrelila. Med nami izgnanci je skoraj več bolnikov ko zdravih. Vzrok je vedno nezadostna hrana. Tudi ravnanje z nami zelo surovo in strogo. Čekistom se puške kar same sprožijo.

Bogve, če se na širnem božjem svetu kdo briga za nas. Kremliju je popolnoma vseeno, če se tukaj tudi vsi stegnemo. Vedno prihajajo nove skupine, sami kulaki (kmetje) in drugi nasprotniki sovjetov. Žalostno je pri nas z zdravniško pomočjo. Mišlim, da so namestniki zdravnikov sami ranocelniki in padarji. Kdor oboli, ga imajo za simulanta in šele, ko se onemogel zgrudiš, nekaj store zate. Vendar pa taki največkrat nikdar ne vstanejo več. Zenske so spravili v posebne oddelke. Morajo pa delati, kakor moški. In neredko morajo biti stražnikom po volji. Odvezli so nam vse otroke in jih peljali proč, da bi iz njih napravili prave »proletarce in nove ljudi«. Sedaj veste, kako se godi v sveti Rusiji in kaj se godi z nami.

Težka železniška nesreča. Na kolodvoru Hildburghausen v Nemčiji je tovorni vlak s tako silo zavozil v neki drug vlak, da je 23 vagonov iztirilo, 12 pa se jih je popolnoma razbilo. Človeških žrtev k sreči ni bilo.

Kulturni obzorjnik

Vigile

Nedavno je izšel tretji zvezek te odlične francoske revije, ki pod vodstvom François Mauriac prinaša prispevke le znamenitih katoliških pisateljev. V svojem spisu »Hommage à Saint-Augustin« iznaša Jean-Pierre Altermann mnogo presenetljivo novih in svežih misli v deskriptivni obliki, podobno kakor dela Giovanni Papini v svojem »Saint-Agostino«, le v toliko se mi vidi Altermannovo delo drugače zasnovano kot Papinjevo, ki je dal lepo urejen življenjski svet svetnika in misleca, v kolikor jemlje v obzir bolj kraje in mistično okolico sv. Avgušina nego njegovo telesno in duševno življenje samo. Skoraj bi dejal, da je dopolnil Altermann Papinjev telesni opis s pripadajočo telesno pokrajino in z obzorjem, a v duševnem pogledu takisto. — Sledi prevod iz angleščine G.-K. Chestertonove novele »L'oiseau jaune« (Rumena ptica), v kateri vidimo svet karakteristično umetnost tega s tehtnim humorjem in svojevredno poetičnostjo nadarjenega pisatelja, o katerem pravi Bernard Shaw: Izkopije vam povsem navadne prigode iz človeškega življenja, iz povsem vsakdanjega meščanskega življenja, ter jim da počasno, nenavadno, nadčloveško podobo. — Prav posebnega poudarka pa je vreden sicer kratki, a zato tembolj pomembni prispevek velikega francoskega pesnika Paula Claudela: Les invités à l'attention. Prav za prav je to kratko pismo, ki je bilo najprej objavljeno v listu bolnišnice v Berku, eden najbolj živih dokumentov o sodobnem razglabljanju o bolnikih in o boleznih

ne z medicinskega, marveč s človeškega in življenjskega stališča. Preseneča nas dejstvo, da je baš po vojni o bolnišnični stanju in stanju bilo v javnosti tako malo govorjenja in zato tem bolj pozdravljamo globoko in prelepo besedo, ki jo je poklonil pesnik »povabljenec k pozornosti«, kakor imenuje neozdravljivo bolne. — Velika razstava Delacroixovih slikarskih del v pariškem Louvreu je dala povod znanemu umetnostnemu kritiku Françoisu Fosca, da je napisal za »Vigile« daljšo razpravo o tem velepomembnem francoskem slikarju. — René Schwob objavlja odlomke iz svoje najnovejše knjige »Ni Grec, ni Juif« — zajel je v njej prečudne lepote španske dežele, Benetk in drugih krajev ter jih prepletel z mislimi, ki spominjajo na Rivierove zapiske iz ujetništva: o ponižnosti in o škodi prevzetnosti. — Nekaj pesmi Hélène Young. — Razprava François Mauriac o Gustavu Flaubertu pa odkriva vse odlike in senčne strani tega tvorca, ki po bleisku sloga in magičnosti evokacije skoraj nima para; Mauriac ume v kratkih, gostih stavkih osvetliti ter ponazoriti najbolj zamolane in težke stvari, soditi jasno in pravično, postaviti zle strani v ravnovesje z dobrimi ter orisati na pičlem platnu s toliko prodirnostjo osebnost, katere delo in življenje zahtevata izredne poglabitve, da ju more človek pravilno in pravično oceniti.

Rast v duhovnost in božje otroštvo, 5-6. štev. (tretji zvezek februar + marec) je pravkar izšla — to pot na 28 straneh — in prinaša sledečo vsebino:

Vest (Slomek). — Duhovni človek (E. B.). — Samostan in država (»Losenrute«). — Jože Žabkar: Bog. — Nilo Kuč: K problemu ljudske igre (Konec). — ec: Pismo (I). — Jože Kastelic:

Zalec

G. urednik, dovolite še staremu Zalcu, naj doka nekaj zgodovinskih in drugih opazk k tukajšnjemu zborovanju Kmetске prosvete, dne 22. februarja. V mladih letih se človek večkrat zaleti, zato se mu mora marsikaj spregledati. Tudi gospodom prirediteljem moramo marsikaj na tem zborovanju spregledati, ker so mladi in ne smemo zahtevati od njih, da bi poznali starejšo zgodovino žalskega trga. Če res hočejo nositi narodno misel v Zalec — ker so tako govorili, jim moramo verjeti — jim pač moramo povedati, da so prišli mnogo let prepozno ali pa v nepravem času. Zalcu smo pomisli na to, da nas je ušel pravo narodnost naš slavi Hausenbichler, potem Kač, Sirca, Rohlok, Kuček, Cvikel in še nekaj drugih naših velmož. Tudi ni človeka v Sloveniji, ki bi si upal zanikati narodno zavest žalskega trga. Zalec je bil priča zgodovinskih narodnih zborovanj. Zato smo malo težko požirali, ko smo slišali, da nas hočejo 1931 učiti narodnosti. Če bi gospodje prireditelji prišli med 15. avg. in 1. okt., o takrat bi morebiti imeli hvaležnejše poslušalce! — Na drugi strani smo pa bili veseli, da smo slišali iz izkušnih in politično doslednih ust nekaj o politiki. Saj se drugače ne sliši ničesar. — Da so bili bivši SLS voditelji tako pohvaljeni je prav in lepo in umestno bi bilo, če bi se bil kdo zborovalec dvignil in primerno pohvalil tudi bivše SKS in SDS voditelje. Sicer je to temeljito opravilo zgodovinsko zborovanje kmetov v Zagrebu, dne 8. dec. 1930, a tam nismo bili vsi, da bi bili tisto pohvalo slišali. — Kdor je pazljivo poslušal govor g. Puclja, si je moral priznati: ta pa zna. Delil je nezaupnice na vse strani. Po mojem mnenju so najbolj debele slišali bivša demokratska in samostojna kmet, stranka in bivši Sokoli. Vsi ti so gospodovali mnogo let v Zalcu in niso dosegli toliko, da bi bil ta mali trg vzgajili tako, da bi bil politično zrel.

Oliver Baldwin, sin bivšega konservativnega ministrskega predsednika v Angliji Baldwin, ki je v parlamentu pripadal kot poslanec delavski stranki, je sedaj izstopil iz delavske stranke, češ, da vlada ni ničesar ukrenila v korist gospodarstva in delavstva.

Klovn in politika

V Španiji se ne bavijo s politiko samo advokati, profesorji in študenti, ampak tudi artisti. Pred petnaestimi dnevi, ko je madridska policija kar vseprek lovila republikanske politike in jih vtaknila v »Carcer modele« (Vzorno ječo), je ista uroda doletela tudi argentinska brata Marbell, ki sta v nekem baru zabavala publiko z več ali menj pikriimi šalami na račun režima. Ito se je zgodilo te dni znanemu klovnu Ramon Perezu.

Ramon Perez, ki ga kličejo Ramper, je v nekem lokalni publiko zabaval s anekdoto o svojem lastnem sinu, ki nosi ime Alfons. Priporočeval je, kako je Alfons hudo zbolel in letel od zdravnika do zdravnika, ne da bi mu mogel kdo pomagati. Končno mu je eden dal medicino, ki ga je rešila bolečin. »In veste, kaj je bilo to?« je klov n pral svoje poslušalce. Nihče ni uganil. »Sales de España je dejal klov n. Gromovit smeh. Šala pa je dvoumna — »Sales de España pomeni namreč dvoje: »Španska sol« in »Poberi se iz Španije!« Policija, ki je za to domislica gospoda Ramona Perez izvedela, je artistu preobdelala za nekaj časa brezplačno sobo v — Carcer model...

Na'maniše armade sveta

Ena najmanjših armad je v Vatikanu. Ta obstoji iz treh delov: iz plemiške garde, iz švicarske garde, ki šteje 120 mož, ter iz domače garde, ki je prava telesna straža papeževa in šteje 93 mož.

Najmanjša armada na svetu je brez dvoma armada kneževine Liechtenstein, ker je namreč ni. Pač pa je vsak državljan te kneževine v slučaju nevarnosti dolžan prijeti za orožje in braniti domovino.

Republika San Marino tudi spada med najmanjša države na svetu. Njena armada pa ni najmanjša, šteje namreč devet stotinj z 950 možmi in 88 častniki. Ta armada je razdeljena v dva dela: paradna in stražna četa, ki se pojavlja v času praznika in dela red na ulici, in garda velikega sveta. Ostale čete opravljajo orožniško službo. V tej armadi je važna enota vojaška godba, ki šteje 212 mož. Zaradi te godbe je vsa armada pri državljanih zelo priljubljena.

Mnogo manj nevarna je armada kneževine Monaco, ki šteje 82 mož in 3 častnike. Njihova naloga je v glavnem samo ta, da v svojih nestrih in plečnih uniformah hodijo po mestnih ulicah, ki se radi tega zdijo ljudem lepše.

Meditacija. — S. V.: Glas sedanjosti. — Janex Potopec: Na šahovski deski življenja (Dalje). — D. L.: Naša pot. — Ohranimo si prijazno razpoloženje. — Naše knjige: Sveti Boštjan iz predmetja. — Naša skupnost: Na božičnem pomenovanju. Naša skupnost. — Priloga sekretarijata. — Resolucije II. kongresa Slovenske katoliške akad. mladine. — Naši razgledi: Finžgarja za 60letni god. — Petdesetletnica smrti Fj. M. Dostojevskega. — 600letnica naselitve Kočevarjev. — Stanje mladinskega gibanja (Konec). — Oeconomia perennis (A. Orel). — Das Wesen der sittlichen Person (Dr. R. Allers). — Der Geist des Ganzen (Jul. Langbehn). — Naša beseda: Februar—marec. — Katholon. — Predavanja slavističnega kluba. — »Ogenj«. — »Zar«. — In mi...? — K temu zvezku. — Slike: Naša družina na božičnem pomenovanju 1929. — Poljaki na II. kongresu Slovenske kat. akad. ml. v Ljubljani. — Udeleženci X. kongresa »Pax Romanae« v Münchenu 1930. — Fr. S. Finžgar. — Slovaki na II. kongresu Slovan. k. a. ml. v Ljubljani pred Prešernom.

Razen tega, da se je obseg »Rasti« s doslej stalno prilogo Sekretarijata Slovan. kat. akad. mladine povečal na 28 strani, je temu zvezku pridejano tudi kazalo I. in II. letnika »Rasti«, ki bo dobro služilo onim, ki hočejo imeti pregled čez dosedanja dva letnika »Rasti« in čez tisto gibanje, ki se v njih odraža. Vezan izvod obeh letnikov stane 20 Din (čedno zeleno platno z zlatim napisom). Tudi je na razpolago še okrog 100 izvodov obeh prejšnjih letnikov. (Kdor želi, naj javi upravi »Rasti«, Akademski dom, Miklošičeva 5, Ljubljana.) Oba letnika z vezavo vred stane 35 Din. — Platnice so pri tem zvezku rumene. Prispevke za prihodnji številki je poslati najkasneje do 15. marca.

Škocijan pri Tur'aku

Lakner in tovariši v Škocjanu: 11. febr. t. l. zvečer v mraku pridejo trije neznanzi v župnišče, ki so po vsem, v kolikor jih poznam iz časopisov, tako po imenu, starosti in obnašanju odgovarjali morivcu Laknerju in tovarišem. Na vsak način so hoteli prenočiti v župnišču, kljub temu, da je 7 minut stran vas, ki šteje 34 števil. Le slučajju, da sta bila v župniški pisarni dva orožnika iz Grosuplje, ki sta potrebovala od urada gotove podatke, se je zahvaliti, da so odšli in prenočili drugod.

Cigani med nami. V veliko nadlogo so pri nas ciganske trupe, ki so se nastanile v gozdu nad Medvedco. Nemotno delajo škodo v gozdovih, sekajo les — brez dovoljenja, prosjačijo in nadlegujejo ljudi po hišah. Ljudje so v strahu, ko vidijo po noči ob vsaki uri temne postave, postajati okoli poslopja, da ne zapalijo ogenj ali pokradejo. Želeli bi, da bi nas oblast rešila te nadloge!

Predstava v društvu. 15. febr. je vprizorilo tuk. izobr. društvo zelo veselo igro: »Z doma je dejmo!« Igro so igrali dobro nastudirani in je bilo dovolj smeha. Le škoda je, da je bila udeležba zaradi skrajno slabega vremena bolj slaba.

Poprava cerkvenih orgel. Tukajšnje orgle župne cerkve so v zelo slabem stanju. Orgle smo že želeli, da bi se preglasile in popravile. Sedaj smo izročili delo g. orgl. mojstru L. Kržetu. Ker so dobro oglašene cerkvene orgle velikega pomena za cerkev, bomo radi prispevali za popravo.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 4. marca: 12.15 Jugoslovanska in orkestralna glasba. (plošče). — 12.45 Dnevne vesti in zimbosporne vesti. — 13. Časovna napoved, nato reproducirana glasba. — 13.30 Borzne vesti. 17.30 Radio orkester. — 18.30 Lovše Zivko: Moja delavnica. — 19. G. prof. Preobraženski: Ruščina. 19.30 Literarna ura: Jože Lovrenčič: Ob 100 letnici rojstva Matije Valjave. — 20. Klarinet solo, igra g. Beranec. — 21. Operetni večer (radio orkester): gd. Arko in g. Jelačin pojeta vmesne opere.

Četrtek, 5. marca: 12.15 Donski kozaki — slagerji iz zvočnih filmov (plošče). — 12.45 Novice iz današnjih dnevnikov. — 13.00 Časovna napoved, nato reproducirana glasba. — 13.30 Borzne vesti. — 17.30 Otroška ura (g. Gabrijeljčičeva). — 18.00 Plošče. — 18.30 G. Ulaša: Gimnastična ura. — 19.00 G. prof. Rupel: Srbohrvaščina. — 19.30 G. dr. Bohinec: Iz naravoslovja: Morje in jezera. — 20.00 G. Horn: Duševna vzgoja otroka. — 20.30 Prenos iz Beograda.

Drugi programi

Četrtek, 5. marca. Belgrad: 11.30 Plošče. 12.45 Koncert radio orkester. 17.30 Petje narodnih pesmi. 18. Prenos glasbe iz hotela »Moskva«. 20.30 Koncert. 21.30 Klavirski koncert. 22.20 Koncert radio orkestra. — Zagreb: 12.30 Plošče. 17.00 Koncert ruskih balalajk. 20.30 Dunaj: Internacionalni koncert. 22.40 Večerna glasba. — Budapest: 12.05 Koncert vojaške godbe. 18.00 Orgle. 20.30 Dunaj, nato koncert ciganske glasbe. — Dunaj: 12 Opoldanski koncert. 19.30 Koncert orkestra. 20.30 Internac. koncert dunajske Filharmonije: Mozart, Beethoven, Schubert. — Milan: 13.00 Plošče. 19.30 Vesela glasba. 20.55 Opera. — Praha: 19.30 Kvartet. 20.30 Dunaj. 22.20 Orgle. — Rim: 17.00 Pester koncert. 21.05 Vokalni in orkester. koncert. — Berlin: 19.50 Plesni večer. 21.10 Lep večer. — Katowice: 12.10 Plošče. 12.35 Šolski koncert. 17.45 Koncert solistov. 20.30 Dunaj. 23.00 Odlomki iz opere »Faust«. — Toulouse: 12.45 Koncert. 13.15 Španske pesmi. 19.45 Koncert. — Mühldorf: 11.45 Koncert. 12.20 Plošče. 16.30 Popoldanski koncert. 19.45 Koncert (pihalj). 20.45 Skrivnostni večer. 22.00 Klavirski koncert. — London: 13.05 Opoldanski koncert. 17.00 Operetna glasba. 19.45 Ljudski koncert. 21.15 Plošče. — Mor. Ostrava: 16.30 Praha. 17.50 Popoldna glasba. 19.30 Praha.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din.

Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za 31. 3. 2 Din. Vsak oglas, ki ga ne plačajo pri naročilu, na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10 349. Tel. št. 23-28.

Službenice

Carinski skladiščnik
v pokoji, več slovenščine, nemščine, srbohrvaščine v cirilici in latinici ter italijanščine, verziran v vseh carinskih poslih, sprejme v Ljubljani ali okolici mesto kot carin. deklarant, pisar, moč, kot skladiščnik, tajnik, družin v slično. Ponudbe pod »Agilen« na oglasni odd. »Slovenca« št. 2178.

Pridna Primorka
išče mesta za popoldne kot postrežnica. Gre tudi k otrokom. Naslov v upr. pod št. 2290.

Službodob

Notar. pripravnik
začetnik, sprejme Fran Štupica, notar pri Sv. Lenartu v Slov. goricah.

Učenca
za delikatesno trgovino s predpisano šol. izobrazbo in dobrih priporočil išče A. Terčon, Kranj - »Pri Puščavniku«.

Trgovskega učenca
pridnega, zvestega in marljivega, s primerno šolsko izobrazbo, rabi za takoj trgovca Pavel Stergar, Sevnica 207.

Iščemo
inteligentnega drž. upokojenca za delo sluge v kemičnem laboratoriju. Prednost imajo orožniki. Ponudbe pod »Upokojevec« št. 2247 na upravo.

Avtomehanika
perfektna in samostojna, sprejme Jugosteyr.

Mesarski pomočnik
dobro izurjen, vojaščine prost, se sprejme. Naslov v upr. pod št. 2282.

ROLETE
SPECIALNA TVRKA
ROLET
ZAHTEVAJTE CENIK
VSEH VARNOSTNIH
IZVJEŠČAN
I. BERNIK
LJUBLJANA LINHARTOVA 16

Earl Derr Biggers: **Kitajčeva papiga**
Hitro je umolknil, kajti trdi dedec, ki je o njem govoril, je stal na kitajski preprogi. Sam P. J., veliki Madden, junak iz tisočeri borbijskih bitk, več kot šest čevljev visok, v svoji sivi obleki, kakršno je najrajši nosil, kakor stolp iz granita. Njegove mrzle modre oči so preletele prostor kakor leden dihi.
»Ah, gospod Madden, prosim, pridite bliže.« Eden je vstal.
Orjak se je porinil naprej; za njim sta se pokazala vitka, nežna deklica v dragocenem kožuhovinastem plašču in suh človek v temnododri obleki, na oko kak pedant.
»Gospa Jordan, vam li smem predstaviti gospoda Maddena, ki sva o njem pravkar govorila?«
»Milostna gospa!«
Madden je toliko trgoval z jeklom, da se je nekaj tega prijelo celo njegovega glasu. »Privedel sem s seboj svojo hčer Evelino in svojega tajnika Martina Thorna.«
»Me zelo veseli!«
Eden je motril zanimivo skupino, ki je vdrila v njegovo tiho pisarno: slovečega finančnika, mrzlega, odločnega zavedajočega se svoje moči, poleg njega pa vitko, prevzetno dekle, ki ji je oče, kakor so pripovedovali, izkazoval vso nežno ljubezen svoje starosti.
»Ne bi li hoteli, prosim, sedeti?« Draguljar je primaknil stole. Madden je svojega porinil prav k pisalni mizi. Kakor grmada je sedel; poleg njega so bili vsi drugi kakor palčki.
»Uvodil so odveč!« je zaropotal odločno. »Prišli

Earl Derr Biggers:

Kitajčeva papiga

smo si ogledat bisere.« Eden se je ustrašil. »Spoštovani gospod Madden, bojim se, da sem vas zapeljal v zmo. Biserov zaenkrat še ni v San Francisku.«
Madden je strmel vanj. »Toda saj ste me povabili, naj govorim z lastnico...«
Alica je pomagala prijatelju iz zadrege. »Ko sem odpotovala iz Honoluluja, nisem še nameravala prodati niza. To sem sklenila šele tukaj. Pač pa sem o tem že pisala na Hawaii.«
Mlada deklica se je vmešala. Bila je prav za prav lepa, toda hladna ko kovina, kakor njen oče — v tem hipu pa vidno slabe volje. »Jaz sem seveda mislila, da so biseri tukaj,« je mrkala. »Drugače bi ne bila prišla.«
»No, nič ne de,« je zasukal milijonar. »Kaj neda, milostna gospa, bisere si daste poslati semkaj?«
»Da! Drevi odidejo iz Honoluluja. V šestih dneh bi mogli biti že tu.«
»To je brez pomena! Moja hčerka bo danes popoldne odpotovala v Denver. Sam pa se jutri odpeljem na jug. V enem tednu se mislim sniti z njo v Eldoradu in potovati z njo vred dalje na vzhod.«
»Pripravljen sem, poslati vam bisere, kamor želite,« je predlagal Eden.
»Zelo ljubeznivo.« P. J. Madden je premišljal, potem pa je ogovoril Alico Jordan: »Saj je to tisti niz, ki ste ga leta 1889. nosili v starem Palace hotelu?«
»Osupla ga je pogledala. »Seveda.«
»In še lepši, kakor je bil tedaj; prisegel bi,« se je razvel Alexander Eden. »Veste, gospod Madden, med draguljarji je doma vraža, da biseri vsrkavajo vase osebnost žene, ki jih nosi; postanejo blesteči ali topi, kakršna je pač duševnost gospe, katero krasi. Če je to res, so ti biseri z leti morali postati čudno

Denar

Družabnika
z nekaj kapitala (strokovnjaka) sprejem v svrhu povečanja čevljarske delavnice. V poštev pridejo samo vestni in solidni delavci. Ponudbe pod značko »Eksistenca« št. 2281 na upravo.

Stanovanje
soba, kuhinja, shramba in pritlikline se s 1. aprilom odda v Stožicah 120.

Meblovano sobo
se odda takoj solidnemu gospodu. Jegličeva c. 9.

Prazna soba
s posebnim vhomom in električno razsvetljavo se odda s 1. aprilom v Sp. Šiški. - Naslov v upr. pod št. 2268.

Porestva

Posestvo
v velikem slavn. se-lu, sestoji iz zidane hiše petih sob, velikega vrta in vseh gospodarskih poslopj, skupno s 13 orali prvovrstne njive, napredaj. Hiša je sposobna za trgovino ali gostilno. - Skupna cena 170.000. Pojasnila daje P. Jakševac, Komletina.

Vila v Zg. Šiški
št. 100, enonadstropna, 2 štirisobni stanovanji s kuhinjo in kopalnico, eno enosobno stanovanje s kuhinjo in vsemi pritliklinami, parket, elektrika, vodovod in hiši — se po ugodni ceni prodaja. Poleg je 1700 do 1800 m vrta. Vila se nahaja na najlepši točki, pripravna za zdravniška ali zobo-zdravniška. Pojasnila istotam!

Prodamo

Piano
skoraj nov, ceno prodam. - Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 2194.

Nov piano

prodam, tudi na obroke ali posodim na dom. - Zima, Wolfova ul. 10/I.

Drva

odpadki od parketov oddaja v vsaki količini parna žaga Lavrenčič & Ko Ljubljana Vošnjakova ul. 16 za gorenskimi kolo-dvorom

Voz - dera

na peresih, najmanj 1.50 m široka in 3.80 m dolga ter v dobrem stanju, se kupi. - Ponudba na upravo lista pod »Voz«.

Zahvala

Za mnoge izraze sočutja ob smrti našega dobrega očeta, gospoda

Antona Vadnjala

izrekam tem potom v imenu vse naše rodbine iskreno zahvalo.

Bojce Leopoldina.

Sprejme se

gospodična ali gospod na stanovanje in hrano, ali samo na stanovanje. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 2288.

Trgovina

z mehanim blagom, v industrijskem kraju, tik farne cerkve, oddam vsled boleznj v najem. Najemina samo 175 Din, potreben prevzem zaloge. Zelo primerno za začetnike; ostalo po dogovoru. Ponudbe na upravo pod Prometna točka št. 1990.

Vnajem

se odda v najem v zelo prometnem industrijskem kraju Slovenije. Reflektanti, ki razpolagajo s primernim kapitalom in osebnostno pravico, naj pošljejo ponudbe na upravo pod »Gostilna v najem« št. 2283.

Kupino

Opremljeno sobo

s posebnim vhomom, elegantno, takoj oddam. Naslov v upr. pod št. 2302.

Piano

dobro ohranjen, se kupi. Ponudbe na Ivan Molk, Idrijska ulica 7.

Srečke, delnice, obligacije

kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana - Selenburgova ulica 6, II. nadstr.

Srebrne krone

staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36 vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina

Rabljen avtobus

16 do 20 sedežen, v dobrem stanju, kupim. Meseca aprila se prične prevoz izletnikov. Ponudna upravo »Slov.« pod »Avtobus« št. 2277.

Enodružinsko vilo

prodam na Mirju. Naslov v upr. pod št. 2263.

Starinske ure

fotelje, stole, stare barvaste krošnike, kozarce, slike, pohištvo in vse drugo kupi Golob Marija, Gallusovo nabrežje 29 - Ljubljana. - Dopisnica zadostuje, da pridem na dom.

Prodamo

skoraj nov, ceno prodam. - Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 2194.

Nov piano

prodam, tudi na obroke ali posodim na dom. - Zima, Wolfova ul. 10/I.

Drva

odpadki od parketov oddaja v vsaki količini parna žaga Lavrenčič & Ko Ljubljana Vošnjakova ul. 16 za gorenskimi kolo-dvorom

Voz - dera

na peresih, najmanj 1.50 m široka in 3.80 m dolga ter v dobrem stanju, se kupi. - Ponudba na upravo lista pod »Voz«.

Zahvala

Za mnoge izraze sočutja ob smrti našega dobrega očeta, gospoda

Antona Vadnjala

izrekam tem potom v imenu vse naše rodbine iskreno zahvalo.

Bojce Leopoldina.

Sprejme se

gospodična ali gospod na stanovanje in hrano, ali samo na stanovanje. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 2288.

Trgovina

z mehanim blagom, v industrijskem kraju, tik farne cerkve, oddam vsled boleznj v najem. Najemina samo 175 Din, potreben prevzem zaloge. Zelo primerno za začetnike; ostalo po dogovoru. Ponudbe na upravo pod Prometna točka št. 1990.

Vnajem

se odda v najem v zelo prometnem industrijskem kraju Slovenije. Reflektanti, ki razpolagajo s primernim kapitalom in osebnostno pravico, naj pošljejo ponudbe na upravo pod »Gostilna v najem« št. 2283.

Kupino

se odda v najem v zelo prometnem industrijskem kraju Slovenije. Reflektanti, ki razpolagajo s primernim kapitalom in osebnostno pravico, naj pošljejo ponudbe na upravo pod »Gostilna v najem« št. 2283.

Kupino

HRIPO

INFLUENCO PREHLAD

odstrani čez noč

Masirajte nekoliko na večer z ALGO prsa, hrbet, roke in noge

za masažo

Vstali boste BREZ VROČINE, SVEŽ in PREROJEN

ALGA se dobi na vsaki lekarni

Po pošti pošljite

Laboratorij »ALGA« Sušek

4 stek. Din 77-, 8 stek. Din 131-, 14 stek. Din 205-, 25 stek. Din 320-

Philipsov jubilejni piano

s 5 letno garancijo je najcenejši kvalitetni izdelek. Minka Modic, Ljubljana, Coizova cesta 9.

Čebelarji

Vse čebelarje potrebščine dobite najceneje pri Fr. Stupica, železnica — Ljubljana, Gosposvetska cesta 1.

Gramofone

in plošče prodaja še po stari nizki ceni Radoslav Dolinar, Jesenice.

150 kg medu

zamešanega s satovjem (Rohhoni) ponuja v prodajo Aubl Karel, medicar pri Sv. Lenartu v Slov. goricah.

Čevljarska delavnica

z vsem orodjem in 2 šivalnima strojema je v Ljubljani na najbolj prometni ulici po nizki ceni naprodaj. Naslov se poizve v upr. »Slovenca« pod št. 2157.

Pubasto perje

čisto čisto po 48 Din kg druga vrsta po 38 Din kg čisto belo gospe po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg Razpošiljam po poštnem povzetju L. BROZOVIC — Zagreb, Ilica 82 Kemična čistilnica perja

Elektromotor

24 KW 380/220, prodam za 8000 Din. M. Švajgar, Dravljice 74, St. Vid n. Lj.

Obrt

Telefon 2059

Premog suha drva

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Modroce

vrhne iz la afrika močno blado Din 240 — otomani Din 550 — mreže — postelje — odeje — žimo — cvili najceneje kupite pri

Rudolf Sever Ljubljana, Marijin trg 2

za ta trb premog suha drva ali hoke

kličite tel 2056

oz. naročite v Wolfovi 4 pri Dom. Čebin

Prva celotna izdaja

Doktorja Franca Prešerna

zbrano delo

Cena Din 40—, eleg. vezana Din 55—

Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani

STAMPILJE
T. SOKLIČ
MARIBOR

Naročajte SLOVENCA
najcenejši slovenski dnevnik

Razno

Ako želite kupiti

na obroke

obrnite se na

Kreditno zadrugo detaljnih trgovcev

z z o z v Ljubljani, Cigaletova ulica 1 (zraven sodnije).

Prva celotna izdaja

Doktorja Franca Prešerna

zbrano delo

Cena Din 40—, eleg. vezana Din 55—

Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani

Prva celotna izdaja

Doktorja Franca Prešerna

zbrano delo

Cena Din 40—, eleg. vezana Din 55—

Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani

Prva celotna izdaja

Doktorja Franca Prešerna

zbrano delo

Cena Din 40—, eleg. vezana Din 55—

Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani

Prva celotna izdaja

Doktorja Franca Prešerna

zbrano delo

Cena Din 40—, eleg. vezana Din 55—

Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani

Prva celotna izdaja

Naše nove spomladanske cene!

Ženski čevlji na eno zaponko v vseh modernih barvah	Din 165.—	Prednosti teh čevljev so krasni modeli, elegantna peta in dober material
Ženski pumps čevlji iz laka, črne ali barvaste kože	Din 195.—	Zelo ukusni, zato jih vsaka dama rada nosi
Ženski troter-čevlji v vseh barvah	Din 165.—	Najbolj eleganten čevljev za šetnjo
Štrlapacni moški čevlji v črni, rujavi ali lak kože	Din 195.—	Zelo udobna oblika. Te vrste se prodaja več tisoč parov na mesec
Polčevlji, moški, v črni, rujavi, ali lak kože	Din 225.—	Dobijo se v vseh oblikah in barvah. Za vsakega gospoda nujno potrebni
Original-Goodyear-Wlt čevlji	Din 245.—	Prekašajo vse v izdelavi in kvaliteti
Otroški čevlji od	Din 45.—	navzgor. 28 let že izdelujemo te edino pravilne higienske čevlje za naše male

Ljubljana

Maribor

Obiščite nas in prepričali se bode, da prinašamo za pomlad navzlic nizkim cenam edino kvalitetne čevlje v najmodernejši izdelavi

CHAMPION
vodeča svečica se dobiva povsod!

Generalno zastopstvo in skladišče za Jugoslavijo:

Robert Weinberger d. d. — Zagreb

Gajeva ulica 10

Franc Fujan

krovstvo, Ljubljana, Gajeva št. 9, pri dol. kolodvoru. Izvršuje vsakovrstna krovna dela in vsa v to svrhu spadajoča popravila. Cene solidne.

Krušno

moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri
A. & M. ZORMAN
Ljubljana, Stari trg št. 32

Milnar

Rz. prosa, ajda in tečmen kupite na cene pri
A. VOLK, LJUBLJANA
Rantjeva cesta 24
Veletrgovina žita in moka.

Tud v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon)
lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne
Telefonska številka 3030

Trgovino

stara, z mešaním blagom, v lepem trgu Slovenije, dam takoj v najem agilnemu trgovcu brezplačno za eno ali dve leti, nadalje po dogovoru, pod pogojem, da prevzame zalogo za ca. 30.000 Din. — Stanovanje na razpolago. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod značko »Lokali zastoj«.

PRIHRANITE

denar, čas in jezo, ako izolirate zoper vlago in rjo Vaše strehe, železne konstrukcije, vodne nabiralnike, terase, balkone in temeljne zidove, napeljuje iz cevi s svetovno priznanimi

„CONCO“

amerikanskimi azbestno nitkastimi izolacijskimi produkti.

The Continental Products Co: Euclid, Ohio U.S.A.

Razpečavanje za Jugoslavijo:

Mirko Marmolja, Maribor, Cankarjeva ulica 26.

Vsa dela s »Conco« preparati izvršuje tvrdka

PETER ŽITNIK,

splošno kleparstvo in instalacija strelododov, Ljubljana, Ambrožev trg 9. Telefon št. 3146.

Neprijeten duh ust

je zoprni. Zobje slabe barve kvarijo najlepši obraz. Obe hibi odstranite pri enkratni uporabi krasno osvežujoče Chlorodont-paste. Zobje dobijo krasen sijaj slonovine, poselino pri uporabi zobne paste. Ker ista čisti zobe tudi na njih straneh. Gnili ostanki jedi med zobmi, ki povzročajo neprijeten duh ust, se s tem temeljito odstranijo. Poskusite najprej z malo tuba. Kl. stane Din. 8.—. Chlorodont ščetka za otroke, za dame (mehke ščetine), za gospode (trde ščetine). Pristno samo v originalnem modro zelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Pošljite nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zalepiti) dobili boste brezplačno eno poskusno tuba za večkratno uporabo. Tovarnice Zlatorog, Oddelek Chlorodont, Maribor 8

Bridko prizadeti in globoko potrti z žalostjo sporočamo svojim sorodnikom in drugim, ki ste ga poznali, da nas je naš dobi sin, brat

Anton Jeromen

včeraj, v ponedeljek ob četrtna tri popoldne, le deloma pri zavesti po kratki, komaj dva dni trajajoči in komaj sluteni bolezni, nenadoma zapustil, prej previden s tolažili svete vere. Pogreb bo v sredo 4. marca ob pol štirih popoldne iz hiše žalosti v Klečah na pokopališče k sv. Juriju. Priporočamo ga v spomin in molitev!

Kleče-Ježica, dne 3. marca 1931.

Rodbina Jeromen-Andrejeva.

FIŽOL

vse vrste za seme in prehrano po najnižjih cenah ima vedno v zalogi

Kmet. društvo v Rečici ob Savinji, ki se priporoča za cenj. naročila.

Pozor vsi, ki boste letos zidali!

Vsi, ki potrebujete ali boste rabili za svoje nove stavbe vrata, okna, izlozbe ali opremo za trgovine itd., obrnite se na tvrdko:

Franc Zavodnik, specialna delavnica za stavbeno mizarstvo v št. Vidu nad Ljubljano.

Nudim Vam brezkonkurenčno blago, kakor tudi cene, s solidno in točno postrežbo! Proračuni brezplačno!

V neizmerni žalosti naznanjam v svojem in v imenu svojih otrok in drugih sorodnikov prežalostno vest, da je moj nadvse ljubljani, nepozabni soprog, oče, brat itd., gospod

Ivan Varšek

posestnik in gostilničar na Raki

po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, danes ob 3.45 popoldne v 66. letu svoje starosti za vedno zaspal v Bogu.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v sredo, dne 4. marca ob 9 popoldne izpred hiše žalosti na tukajšnje pokopališče. — Svete maše zadušnice se bodo brale na Raki.

Raka, dne 1. marca 1931.

Marija Varšek, soproga; Ivan in Franjo, sinova; Anton in Franc Varšek, brata; Ivana Veranič, Franciška Kumelj, Marijana Praček, sestre.

Bratje, tovariši! Nenadoma, povsem nepričakovano nas je zapustil

Andrejev Tone

naš dobi in zvesti brat, prijatelj in tovariš vsa leta svoje zdrave, dozorevajoče mladosti. V cvetu svojih najlepših let je odšel, Bog ga je poklical k Sebi, dobrega, vernega, poštenega, pridnega povsod in vselej za vse, kar mu je bilo naloženo in kar si je, za vse lepo in dobro navdušen in dovzeten, tudi sam naložil. Spominjajmo se ga, ohranimo ga v trajnem spominu, pa molimo zanj!

Kdor more, naj se danes, v sredo popoldne ob pol štirih udeleži, da ga spremimo na njegovi zadnji poti.

Bratje, prijatelji — bivši Orli.